

Poštšina plačana v gotovini

Bogoljub

Marec 1934

VSEBINA:

Mala roža. Povest v verzih: Materino srce. (S. S.) — Razprave: Z Jezusovo krvjo orošena pot. (Dr. Fr. Jaklič.) — Bog svet ljubi. (Kan. Volc.) — Najlepša med ženami. (A. N.) — Pesem: Dekla Gospodova. (Joža Vovk.) — Sveta Ludovika. (Dr. C. Potočnik.) — V službi ubožcev. (S. L.) — Na cilju: V soju Evharistije. Pripoveduje mati. — Sirota Marica. — Na Marijinih potih: Z Marijinih gredic. 3. Na delo. (J. Langerholz.) — Iz življenja Cerkve: Po svetu, po domovini, po kongregacijah. — Vzgoja. — Razno. — Dobre knjige. — Odgovori. — Prošnje in zahvale. Odpustki. — 10 slik v bakrotisku.

Cena »Bogoljubu«:

na umetniškem papirju 30 Din, na navadnem 20 Din; v Avstriji 3 Š, v Italiji 8 Lir, v čehoslovaški 15 Kč, v Franciji 12 fr., v Ameriki — 50 Dol.

Spisi, prošnje, zahvale, vprašanja se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Bogoljuba« v Ljubljani, vse drugo pa na naslov: Uprava »Bogoljuba« v Ljubljani.

Koledar Apostolstva molitve za marec 1934.

Glavni mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu: | Misijonski mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu:
Brezposelni. | Misijoni med Kopti in Egipčani.

Mesečni zaveznik: sv. Janez od Boga (8).

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno češčenje sv. R. T.	
			Ljublj. šk.	Lavant. šk.
1 Četrtek	Albin, škof	Duhovne vaje in misijoni	Šmarjela	Buče
2 Petek	Simplicij, papež	Duh zadoščevanja Srcu Jezus.	Radeče	Polje
3 Sobota	Kunigunda, ces.	Poglobitev verskega življenja	Št. Jošt n. Vrhn.	Zagorje
4 Nedelja	3. post. Kazimir, sp.	Apostolstvo mož in fantov	Krško	Prevorje
5 Poned.	Evzebij, muč.	Naši misijonarji in misijonarke	Toplice	Hoče
6 Torek	Perpetua in Fel., m.	Spovedniki in spovedenci	Šenčur pri K.	Čirkovce
7 Sreda	Tomaž Akv., c. uč.	Katoliški izobraženci	Bučka	"
8 Četrtek	Janez od Boga, sp.	Telesno in duševno bolni	Kandija, usm. b.	Črna gora
9 Petek	Franciška Rim., vd.	Naši izseljenci	Javorje n. Loko	"
10 Sobota	40 mučencev	Vojaki, orožniki, uradniki	Selca nad Loko	"
11 Nedelja	4. post. Sofronij, šk.	Velikonočne spovedi	Oslinica	Št. Janž n. D. p.
12 Poned.	Orogrij I., papež	Naša verska društva	Sv. Oregor	"
13 Torek	Teodora, muč.	Ponižanje sovražnikov sv. vere	Sv. K. n. Jesen.	Sv. Lovrenc
14 Sreda	Matilda, kralj.	Državniki in oblastniki	Ljubljana, Jož.	"
15 Četrtek	Klemen. Hofb., sp.	Svetost duhovnikov	Radeče, M. dv.	Slivnica
16 Petek	Hilarij, škof	Zadeve naših škofov	N. mesto, ž. b.	"
17 Sobota	Patrik, škof	Rusija, Španija, Mehika	Vel. Poljane	Fram
18 Nedelja	5. postna (tiha)	Sv. oče in zadeve sv. Cerkve	Stari trg o. K.	Fram
19 Poned.	Jožef, ženin M. D.	Varstvo naše domovine	Lj., Sv. Jožef	Prevalje
20 Torek	Aleksandra, muč.	Naše časopisje	Suhor	"
21 Sreda	Benedikt, opat	Duhovniški in redovni poklici	Stranje	Braslovče
22 Četrtek	Katarina Genov.	Očetje in matere	Stična	"
23 Petek	Marija 7 žalosti	Zakrknjeni grešniki	Kresnice	Vransko
24 Sobota	Gabriel, nadang.	Sadovi svelega leta	Tržič	"
25 Nedelja	6. cvetna. Mar. ozn.	Priprava na veliki teden	Ljubljana, fr.	Sv. Pavel p. P.
26 Poned.	Emanuel, muč.	Naša mladina. Verska vzgoja	Vel. Dolina	"
27 Torek	Janez Dam., c. uč.	Naši učitelji in učiteljice	Št. Rupert	Sv. Martin n. P.
28 Sreda	Janez Kapislr., sp.	Radi vere preganjani	Leskovec	"
29 Četrtek	Vel. četrtek	Velikonočno sv. obhajilo. Sv. ura	Vel. Gaber	Sv. Jurij p. Tab.
30 Petek	+ Vel. petek	Zahvala za odrešenje	Hinje	"
31 Sobota	+ Vel. sobota	Duše-žrtve Srca Jezusovega	Velesovo	Št. Andraž p. V.

Inserirajte v Bogoljubu!

Pozor! Lepe in trpežne čevlje ročnega dela, copate in sandale, kakor tudi perilo, nogavice, rokavice, halje, predpasnike in krstne opreme, Vam nudi po najnižjih cenah trgovina pri

Pavli Videmšek, Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Dr. Frane Derganc, kirurg. šef-primarij v. p.

Mala roža

Povest v verzih

3. Materino srce.

Vi, ki z njo pod krovom bivate domačim;
vi, ki z njo pri mizi pijete in jeste;
pijete ljubezen in besedo njeno;
vi ne veste: kaj je mati: vi ne veste!
Kaj je bila mati: se vam razodene:
ko jo bodo nesli preko zadnje ceste.

Dókler je hodila mati sredi hrama,
kakor sončni zor z ljubeznijo iskreno,
Rezika ni znala: kaj po sobi diha;
gledala je mater skozi luč megleno.
Kolikor stopnic je prestopila včasih,
tolikrat ime je ponovila njeno.

Vsak otrok se kdaj nad materjo spozabi.
Misli: »Ti me ljubiš, moraš vse prenesti!«
Rezika je včasih drobne trne vila,
ko bi rože v venec morala ji plesti:
komaj z drugim klicem materi izpolni,
kar bi s prvim klicem morala izvesti.

»O srce, ki vse odpuščaš in pozabiš:
Blagoslovljeno, ti srce materino!
Dókler biješ, ti je v bolečino deca;
ko ne biješ več, si deci v bolečino!
Dókler toplo siješ, vso družino sončiš;
kadar jim ugasneš, vso stemniš družino!«

Deklica nikomur ni razkrila čuvstev,
ki so jo grenila v materini smrti.
Vsi so upi strti, kakor sladki grozdi,
kadar pade toča po zeleni trti.
Kakor tožna stebila, ki jim cvet odpade,
deklici pogledi so v nebo uprti.

Bog, ki v njem zastala materi je roka,
nov je list naklonil žalostnemu cvetu;
dal je moč Pavlini, Rezikini sestri:
materinsko dušo mlademu dekletu.
»Dete, glej, poslej boš našlo v svoji sestri,
kar bi komaj moglo najti pri očetu.«

In v objem najmlajša pade najstarejši.
»Moja nova zlata mamica, Pavlina!«
»Pridi, moje drago detece nedolžno!«
Dražjega na mater nimate spomina,
ko će sestra sestro ljubi materinsko.
Lažja v dveh je srcih ista bolečina.

Jasnih juter klic in molk večerov tihih,
venec sinjih gor in pisane doline;
delo skrbnih rok in usten verna prošnja,
svetih hramov mir in slava domovine:
vse je rastlo k srcu ljubemu otroku
ob dobrotni roki matere Pavline.

S. S.

Z Jezusovo krvjo orošena pot

Že od prvih krščanskih časov so verniki radi obiskovali kraje v Sveti deželi, kjer je Jezus trpel in umrl. Ta pobožnost se je v času križarskih vojsk, v 11., 12. in 13. stoletju, še posebno poživila. In ko so se križarji in romarji vračali iz Svete dežele, so doma gradili cerkve, če mogoče tudi po svoji legi podobne jeruzalemskim cerkvam, in jih imenovali Oljska gora, Kalvarija, cerkev božjega groba. Prizidavali so jim kapelice, ki so jih spominjale na posamezne dogodke iz Jezusovega trpljenja. Izmerili so daljavo od Pilatove palače, to je gradu Antonije, kjer je bil Jezus na smrt obsojen, pa do božjega groba, jo nanесли od prve do zadnje kapelice in jo razdelili v postaje. Čez čas so začeli te postaje nanašati rajši na notranje cerkvene stene. Koncem 17. stoletja so povsod sprejeli sedanjih 14 postaj, vzetih deloma iz evangelijev, deloma iz ustnega izročila, o katerem je znano, da je zlasti na Vzhodu dovolj zanesljivo; prva postaja je Jezusova obsodba, zadnja njegov pogreb. Pozneje so janzenisti črtali vse postaje, ki niso omenjene v sv. pismu, in dostavljali nove iz evangelijev. Cerkev pa zahteva sedaj, da morajo ostati prvotne štirinajstere postaje.

V 18. stoletju je pobožnost križevega pota širil zlasti sv. Leonard Portomavriški; sam je blagoslovil 572 križevih potov in dosegel pri sv. stolici, da je to pobožnost splošno priporočila in obdarila z mnogimi odpustki. Že sama po sebi je ta molitev tako lepa in ima toliko najpristrčnejših notranjih dejanj v sebi, da jo mora vsakdo vzljubiti, kdor se je vsaj nekoliko seznanil z njo, in je zelo škoda, da se po naših cerkvah ne vidi več toliko molilcev križevega pota kot v polpretekli dobi. Kot priprava ali zahvala za sv. spoved je ta pobožnost posebno primerna; osobito zdaj v postnem času naj bi jo dobri verniki radi in sočutno opravljali.

Križev pot sme biti postavljen v cerkvi, po hodnikih samostanov, semenišč, bolnišnic, pa tudi pod milim nebom. Podobe 14 postaj niso neobhodno potrebne, dobro pa vplivajo, ker podpirajo premišljevanje dogodkov in skrušenost srca, kar je glavni pogoj, če hočemo biti deležni odpustkov. Pač pa so nujno potrebni križi 14 postaj, ki jih redno blagoslavljujejo frančiškani, in sicer zato, ker so varihi božjega groba in so prvi vodili skupine romarjev po jeruzalemskih ulicah ob 14 postajah.

Kdor opravlja pobožnost križevega pota, mora res hoditi od postaje do postaje. Le pri skupnem križevem potu smejo verniki biti na svojem prostoru in tam vstajati in poklekovati, dočim hodi duhovnik, ki moli naprej, od postaje do postaje. "Pri nas pa sme duhovnik brati premišljevanja križevega pota tudi na prižnici, strežniki pa nesejo medtem križ k postajam. Med pobožnostjo ne smemo iz cerkve, pač pa jo lahko prekinemo z drugo pobožnostjo. Premišljevat je treba — kolikor kdo more — Jezusovo trpljenje. Ni ukazano, pač pa je najbolje, da premišljujemo tisti dogodek, kateremu je tista postaja posvečena. Prav je, da sproti mislimo tudi na svoje grehe, ki je zanje Jezus dušne in telesne bolečine trpel, kakor to predočujejo posamezne postaje. Ob misli na trpečega Gospoda svojo grešnost sproti obžalujemo in storimo obenem primerne trdne sklepe. Tako bomo po 14. postaji šli dušno izčiščeni in z lepimi in koristnimi načrti zopet domov na svoje delo.

Bolniki in drugi, ki ne morejo v cerkev, molijo križev pot na postajni križec, ki je posebej v to blagoslovljen. Skesano in pobožno molijo 20 krat Očenaš, Zdravamarija in Čast bodi, in sicer 14 krat na čast 14 postajam, 5 krat na čast Jezusovim petim ranam, in enkrat po namenu sv. Očeta. Za bolnike, ki tudi tega ne zmorejo, je pa dovolj, če pristrčno in skesano poljubijo podobo Križanega ali se vsaj pristrčno in skesano ozro na razpelo, odmolijo kratko molitev ali izrečejo kratek vzdihljaj v spomin Jezusovega trpljenja ali smrti.

Sedanji papež Pij XI. je l. 1931 na novo določil odpustke križevega pota, in sicer:

a) popolni odpustek moremo dobiti vselej, kolikorkrat opravimo to pobožnost;

b) drugi popolni odpustek dobimo, če tisti dan, ko opravimo križev pot, prejmemo sv. obhajilo; ali če gremo, ko smo opravili križev pot, pozneje v teku enega meseca k sv. obhajilu;

c) nepopolni odpustek 10 let in 10 kvadragen prejmemo za vsako postajo, če smo križev pot začeli, pa ga iz katerega koli pametnega vzroka nismo končali.

* * *

Blagoslovijo križev pot frančiškani ali pa pooblaščen duhovnik.

Duhovnik ima štolo vijolične barve, barve spokornosti. Izpred oltarja najprej

izpregovori ljudstvu, kako lepa in koristna pobožnost je križev pot.

Potem poklekne na najnižjo stopnico in začne peti slavospev k Svetemu Duhu, ki ga zbor nadaljuje:

O pridi, Stvarnik Sveti Duh!

Nato moli tri molitve in blagoslovi postajne podobe. Spominja na versko resnico, da je češčenje svetih podob pravilno in koristno.

Vsemogočni večni Bog, ki dovoljuješ, da se podobe tvojih svetnikov klešejo ali slikajo, da vselej, kadar jih pogledamo, mislimo na njih dela in sveto življenje, da bi jih posnemali: prosimo, blago Ź slovi in po Ź sveti te podobe, narejene v čast in spomin tvojega edinorojenega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, in daj, da kdorkoli se bo prizadeval, pred njimi pobožno častiti in slaviti tvojega edinorojenega Sina, prejme od tebe po njegovih zaslugah in njegovem uspehu zdaj milost in v prihodnosti večno slavo. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Zdaj duhovnik te podobe križevega pota pokropi in pokadi.

Potem blagoslovi 14 lesenih križev. V blagoslovu prosi onim, ki bodo pred njimi molili, varstvo na duši in na telesu:

Prosimo te, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog: blago Ź slovi ta znamenja križa, da bodo človeškemu rodu zveličavna pomoč; naj bodo trdnost vere, prosep dobrih del, dušam zveličanje; naj bodo tolažba, zavetje in obrana proti ljutim puščicam sovražnikov. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Blago Ź slovi, Gospod Jezus Kristus, te križe, ker si s svojim svetim križem svet iztrgal oblasti hudih duhov in s svojim trpljenjem premagal njega, ki je napeljeval v greh in se veselil, da je prvi človek grešil z uživanjem od prepovedanega drevesa.

Pokropi jih z blagoslovljeno vodo in moli:

Posvečena naj bodo ta znamenja križa v imenu Očeta in Si Źna in Svetega Ź Duha, da tisti, ki bodo pred temi križi molili in se poklanjali zaradi Gospoda, najdejo dušno in telesno zdravje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Kjer se križev pot slovesno blagoslavlja, se po teh molitvah ljudstvo uvrsti v slovesni obhod (procesijo). Zvonovi se oglasijo v proslavo božjega Trpina in Zmagovalca, pevci pojo slavospev sv. križa ali pa pesem k žalostni Materi božji, duhovnik pa moli:

O Bog, ki si nas s slavnim trpljenjem svojega Sina učil, v večno slavo iti po poti križa, daj milostno, da bomo, kateri ga s pobožnimi čuvstvi spremljamo do Kalvarije, vedno z njim hodili tudi v zmagoslavju. Ki s teboj živi... Amen.

Zdaj stopi duhovnik na mesto, kjer bo prva postaja. Spoštljivo poljubi križ in podobo in oboje obesi na steno. Potem opravi z ljudstvom molitev križevega pota za prvo postajo.

Od prve postaje gre k drugi, tretji in tako naprej in moli, kot po navadi, križev pot. Pri vsaki postaji poljubi križ in podobo in tudi sproti obesi. Zbor pa poje zraven resno-ganljive postajne pesmi.

Ko je to storil pri vseh 14 postajah, poklekne pred oltarjem in slovesno začne zahvalno pesem

Tebe Boga hvalimo.

V imenu vseh vernikov izreče s tem Bogu zahvalo za vse obilne milosti in tolažbe, ki jih bodo v molitvi križevega pota prejimali.

Ko je s pevci odpel še molitev, ki spada k zahvalni pesmi, pokropi še enkrat ljudstvo z blagoslovljeno vodo. Sveta pot je odprta in čaka pobožnih obiskovalcev. Ni nam več treba iti do nje v daljni Jeruzalem; v domačem svetišču se nam je odprla, pred očmi Evharističnega Jezusa in v pogovoru z njim gremo po njej.

* * *

Naš sveti mož Baraga je bil posebno vnet za pobožnost križevega pota. Ko je l. 1828 prišel za kaplana v Metliko na Dolenjskem, je z žalostjo opazil, da župnijska cerkev nima križevega pota, ker je bila janzenistovska in jožefinska doba sovražna tej pobožnosti, ki tako zelo budi ljubezen do Jezusa in drami duha spokornosti. Brž je šel na delo in že nekaj mesecev po svojem prihodu v Metliko blagoslovil križev pot, kupljen večinoma na njegov račun. V svečanem sprevodu so metliški fantje nesli podobe 14 postaj. »V veliko veselje mi je bilo, da sem smel lastnoročno obešati podobe. Ne morem povedati, kako so bili vsi ganjeni. Mene so solze oblivale, pa tudi naši župljani jih niso nikoli toliko prelili ko tisto nedeljo. Stopil sem na leco in s tolikim ognjem pridigal, da so bili vsi solzni in se je potem iz mnogih ust slišalo, da ostane ta dan Metličanom za vselej v spominu.« Tako je Baraga pisal sestri. Zanj je ta slovesnost imela važne posledice: v Metliki je postal skoraj nemogoč, kot je bil

tudi v Šmartinu pri Kranju, in oči so se mu še tembolj hrepeneče ozrle po Severni Ameriki in Indijancih; šel je v misijone in si tam zaslužil nebesa, pa tudi, kot moramo upati in moliti, svetniško čast.

Naj še nam pomaga sv. križev pot do nebes! Z Jezusovo krvjo orošena pot nam bodi molitvena pot, po kateri bomo zopet in zopet radi hodili.

Dr. Fr. Jaklič.

Bog svet ljubi

Iz ust Slovence večkrat slišiš vzklik: Ti ljubi Bog! Hrvatje pravijo: dobri Bog. Oboje je lepo. Bog je ljub in dober. Bog je sama dobrotà.

Kako dober je Bog že do brezumnih stvari! »Ne en vrabec ni pozabljen pred Bogom,« zatrjuje sv. evangelij. In škof Slomšek pravi v drobni pesmici: Na zemlji miške najti ni, da ne b' imela mamice, ki ji prinese skorjice, da rev'ca stradala ne bo, ki ji postelje posteljco — pač ljubi Bog za vse skrbi.

Poséбно je pa Bog dober človeku. Oče mu je. Jezus nam je povedal: »Vaš Oče vé, kaj potrebujete, preden ga prosite.« Še več nam je povedal: »Oče vas ljubi.« In sv. Janez pravi: »Bog je ljubezen.« Že v Stari zavezi je Bog razodel po preroku, da ljubi z večno ljubeznijo ljudi in jih iz usmiljenja vleče k sebi. Toliko je Bogu ležeče na tej ljubezni do ljudi, da je — če smemo tako reči — ljubosumen, da bi mogel kdo bolj ljubiti človeka kakor on in je zato dal zapisati po preroku: »Ali more žena pozabiti svojega otroka, da bi se ne usmilila sina svojega telesa? In ko bi tudi ta pozabila, vendar jaz ne pozabim tebe. Glej, na svoje roke sem te zapisal...« Kaj hočemo še več? Ali se ne bomo takega Očeta spominjali z ljubeznijo in se ga z zaupanjem oklepali? On je res ljubi Bog, dobri Bog, sama ljubezen in dobrotà.

Ko bi nas pa že božje zatrdilo in od njega navdihnena beseda božjih poslancev ne mogla prepričati, kako nam je Bog dober, naj nas prepričajo vsaj božja dela. Ali ni dal Oče svojega Sina za naše odrešenje? »V tem se je razodela božja ljubezen do nas, da je Bog na svet poslal svojega Edinorojenega, da bi mi po njem živeli,« pravi sv. Janez. Ali nam ni dal v najsvetejšem Zakramentu telesa in krvi svojega Sina za hrano, da ne bi omagali na težavni zemeljski poti do njega? Ali nam ni dal v Mariji usmiljeno mater, da bi nam bila ona zadnja zvezda upanja, če bi nam pod težo grešnosti ugasnile vse druge zvezde? Ali ni dal vsakemu človeku posebnega nebeškega čuvaja, da ga varuje od zibeli do groba telesnih neizogod in po

glasu vesti tudi dušne pogube? Bog je dober.

Kakó potem to, da je na svetu toliko bridkosti in trpljenja? »Človek, iz žene rojen, živi malo časa in je poln različnih nadlog... Njegovo meso bo trpelo, dokler bo živelo, in njegova duša bo žalovala sama nad seboj,« je zapisano že pri Jobu. Nič drugače ni skušal kralj David: »Moje življenje pojema v bolečini in moja leta v zdihovanju. Moja moč omaga v siromaštvu in moje kosti so pretresene.« Sveti Pavel je pa vedel povedati, da vse stvarstvo skupno vzdihuje in trpi... pa ne le stvarstvo, ampak tudi mi sami, ki čakamo odrešenja svojega telesa. Kako vse to, če nas Bog ljubi in nam je tako dober? — Odgovor: Prav zato, ker nam je tako dober. Ljudje smo pač taki, da bi najrajši imeli na svetu nebesa. Bog nas pa hoče k sebi v prava nebesa. Zato nam želi svet pristuditi, da bi zahrepeneli po večni domovini. Ali ni potrdil tega tudi Sin božji: »Kdor ljubi svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo ohranil za večno življenje.« Sovraži pa to življenje, kdor nima na svetu nič dobrega. Križ k Bogu pripelje. O, ko bi mogli pogledati po bôlnicah, koliko jih je prišlo vanje brezvernih, zakopanih v greh, pa jih je Bog s trpljenjem potegnil k sebi, da so šli verni in spokorjeni iz njih! Ko bi mogli pogledati po ubožnicah, koliko jih je tam, ki so se šele Boga oklenili, ko so prišli v stisko, ko so premoženje izgubili! Koliko jih je pa tudi med bogatini, ki so Boga vzljubili šele, ko so bili razočarani od obljub in prevar svetá! Kako usmiljeno tudi Bog ravna, ko pošlje skoraj vsakemu človeku, preden gre s sveta, težko bolezen, da mu zagreni to zemeljsko življenje in ga navdá z upanjem na boljše, posmrtno življenje! O, Bog je dober tudi s šibo v roki! Zato opominja Modri: »Strahovanja Gospodovega, moj sin, ne otesaj s sebe in naj ti ne upade srce, kadar te on strahuje; zakaj kogar Bog ljubi, ga tepe in ima nad njim dopačenje kakor oče nad sinom.«

Včasih je čuti ugovor: Koliko več ljudi bi pa verovalo v Boga in mu tudi rajši

služilo, ko bi Bog pogostejše s čudeži pokazal, da je on gospodar svetá. Če res ljudi ljubi — tako se nam zdi — bi mu tudi to sredstvo ne smelo biti odveč. Takó se pa brezbožniki rogajo božji moči, dobri pa v veri omahujejo, ko vidijo na svetu toliko ohole hudobije in nemaščevanih krivic. — Čudežev bi želeli? Seveda jih je dandanes dokaj manj ko v prvih krščanskih časih. Pa tudi tedaj niso čudeži trumoma izpreobračali ljudi. Gospod Zveličar se je celó skliceval na svoje čudeže, da bi ljudi pridobil: »Če meni ne verujete, verujte delom, ki jih vršim.« Ljudje so pač občudovali ta dela, ostali so pa pri svojem. Ko je Zveličar ozdravil mrtvoudnega, ko je ozdravil nemega obsedenca, ko je obudil mladeniča v Naïmu, ko je pomiril vihar na morju, ko je čudežno pomnožil kruhe... ob vseh teh in takih prilikah so ljudje ostrmeli in Boga hvalili: »Nikoli se ni videlo kaj takega v Izraelu!« To je bilo pa tudi vse. Ko sta Peter in Janez ozdravila hromeža pred tempeljskimi vrati, je ljudi prevzela groza iff strmenje nad tem, kar se je prigodilo, končno so se pa po večini pridružili tistim, ki so rekli:

»Kaj naj počnemo s tema človekoma?« Takó je s čudeži! Ali se ne godé še tudi dandanes na grobovih svetnikov in po božjih potih? Pomislimo samo na Lurd! Pa koliko to pomaga? Zveličar je rekel: »Ne bodo verjeli, tudi če kdo od mrtvih vstane.« In neki znamenit profesor naših dni je odkrito povedal: »Ko bi na lastne oči videl čudež, bi prej verjel, da me oči varajo, kakor da bi potrdil čudež.«

Še eno misel včasih ljudje razglablajo: Pa naj bi Bog, če ljudi ljubi, rajši tistih ljudi ne ustvaril ali jih pustil zgodaj pomreti, o katerih vé, da bodo v življenju húdo delali in se pogubili. — Dovolite, to bi se vendar reklo, Bogu vzeti prosto voljo. Bog naj bi postal tako rekoč hlapec človeku in njegovi grehoti. V božjih sklepih naj bi odločali oziri na človeško hudobijo? Kakor je tudi Bog dober, tolikega ponižanja pa pač noben misleč človek ne more tirjati od njega. Kdor se pogubi, mora vso večnost priznavati: »Ni me Bog pogubil, ki je dober in me je ustvaril za večno srečo, ampak pogubil sem se sam, pa bi se bil lahko rešil, ko bi bil imel le malo dobre volje.«

Kanonik Jos. Volc.

Dekla Gospodova

Marija,

*v biserih dišečih, s sončno dušo
si stopila v jasni luči svojih zvezd,
pred božji tron si pokleknila vdano,
veličastna Dekla.*

Marija,

*ničesar nisi mogla razumeti,
le vérovala s čudežno močjo si,
k Bogu vdano dvigala oko si
in molila: Dekla, dekla — —*

*Mogočni Duh se sklonil je nad Tabo,
iz božjih ust si čula tajen glas Besede,
da Ti, šibak otrok človeške bede,
boš postala mati — Bogu.
Iz kelika je večnega, z roko mogočno
Duh položil Jagnjeta v srce je čisto.*

*V biserih dišečih, s sončno dušo
si stala v jasni luči svojih zvezd,
klečala si pred božjim tronom vdano
in molila svoj ponižni spev:
Gospodova sem dekla — —*

Joža Vovk.

Sveta Ludovika

prosi za nas! Ta klic se bo prvokrat razlegal 11. marca t. l. po ogromni baziliki sv. Petra, ko bo sv. Oče bl. Ludoviko Marijak (de Marillac), soustanoviteljico usmiljenih sester, slovesno uvrstil med svetnice. »Družba usmiljenih sester« ali kakor se same nazivajo »Hčere krščanske ljubezni«, je gotovo najštevilnejša redovna ustanova, saj ima do 40.000 članic. Povsod, koder utripljejo človeška srca in koder razjeda bolečina ubogi Adamov rod, jih je Previdnost božja razpostavila, da lajšajo telesne in dušne

bolečine in z besedo ter zgledom kažejo pot k Gospodu.

Družba usmiljenih sester je stara dobrih 300 let. Vincencij Pavelski in Ludovika Marijak sta postavila temelje tej veliki karitativni ustanovi. Ludovika se je rodila 1591 v Parizu. Imela je globokoverne starše, ki so predvsem skrbeli, da svoje otroke vzgoje za Boga. Mater je Ludovika kmalu izgubila, in ko je imela komaj 14 let, ji je umrl tudi oče. Njen starejši brat Mihael jo je tedaj vzel v svoje varstvo in oskrbo. Kakor starši se

je tudi on trudil predvsem za srčno vzgojo mlade Ludovike; vendar tudi umske izobrazbe ni zanemarjal. Ludovika je že zgodaj mislila vstopiti v strogi red kapucink. Pa je bila bolehná in tako se njene želje niso uresničile. Je pač dobri Bog imel z njo druge načrte. L. 1613 se je poročila z globokovernim Antonom Legrá (le Gras). Obema je bilo življenje po veri glavna stvar. Bog je obiskal njenega moža z boleznijo in Ludovika mu je ves čas kot angel ljubezni stala ob strani in ljubeznivo stregla.

Se v mladih letih si je spisala nekaj dnevni red, ki je vanj uvrstila mnogo molitve; še med svetom je že po njem živela. Tako se je zgodaj priučila združevati delo in molitev. Previdnost božja ji je dala izvrstne duhovne voditelje, najprej sv. Frančiška Saleškega, nazadnje pa sv. Vincencija Pavelskega. L. 1625 je izgubila moža. Po njegovi smrti je napravila zaobljubo, da se ne bo več poročila. Že l. 1617 je spoznala »Bratovščino ljubezni« (Confrérie de la Charité), ki je nje glavni namen pomagati bližnjemu. Vodil jo je sv. Vincencij Pavelski. Ker je Ludovika že po naravi imela zelo sočutno in usmiljeno srce, se je po moževi smrti s podvojeno ljubeznijo oklenila te bratovščine. Mnogo je molila, mnogo se posvetovala. — Sv. Vincencij jo je moral 4 leta zadrževati, ko je hotela prehiteti božje načrte in ustanoviti neko novo družbo. Končno pa sta Vincencij in Ludovika spoznala, da delata po volji božji, ako pričneta z novo redovno družbo, ki se je imenovala »Družba hčérá krščanske ljubezni«. Usmiljene sestre — tako jih navadno nazivamo — nimajo stroge klavzure; zaobljube le za eno leto. Njih prvotni namen je bil, da obiskujejo bolnike na stanovanjih. Ščasoma pa se je njih delokrog zelo razširil. Vsem, ki so bili pomoči najbolj potrebni, so hitele na pomoč. Ludovika je ustanavljala najdenišnice in hiralnice; sestre so pričele streči bolnikom na domu in po bolnišnicah, skrbele so za kaznjence in za ranjene vojake po bojiščih. Snovala je zavetišča za dekleta, ki so bila v nevarnosti, da izgube čistost in poštenje; preskrbovala je stanovanje in hrano redovnicam, ki jih je vojska ali revščina pregnala iz samostanov. In še mnogo drugega.

Seveda tudi njej trpljenje ni bilo prihranjeno, saj vsako dobro delo le v senci križa zori. Sama je nekoč izpovedala: »Dobrotljivi Bog je hotel, da sem od rojstva nosila križ, in nikoli, v nobeni dobi me ni pustil brez priložnosti za trpljenje«

S srcem, ki je sovražnikom odpuščalo in za preganjalce molilo, je šla naprej za svojim ciljem. Zadnjih 20 let je bila vedno slabotnega zdravja. L. 1660 se je oglasila smrtna bolezen. V trpljenju je povedala tudi za nas važno besedo: »Kdor je mnogo grešil, mora tudi trpeti. Bog me po pravici pokori, pa mi kaže svojo dobrotno roko tudi, ko me tepe.« Umrla je stara 69 let. V majniku 1920 je bila prišteta blaženim, 11. marca t. l. pa bo prišteta svetnicam. Njen praznik se obhaja 15. marca.

Sv. Vincencij, sam svetnik, je takoj po njeni smrti parkrat govoril usmiljenkam o rajni in tudi priporočal njene kreposti v posnemanje. Pri dveh nagovorih (konferencah) jo je tako rekoč prišteval že svetnicam. Tudi je javno povedal, da ni poznal tako preudarne osebe, kakor je bila pokojna. Ludovika je zelo ljubila Mater božjo. Častila jo je predvsem v skrivnosti njenega brezmadežnega spočetja, ki seveda takrat še ni bilo razglašeno kot verska resnica. »Presveta Devica je prva med vsemi stvarmi in njej enake nikoli nobene ne bo. Z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa je bila Marija spočeta brez izvirnega greha in takoj napolnjena z milostjo.« Tako je sveta ustanoviteljica izpovedala. Zadnje besede, ki jih je govorila usmiljenim sestram in jim priporočala ljubezen do siromakov, so bile: »Drage moje sestre, priporočam vam, zvesto služite ubožcem in ne iščite pri tem nobenega časnega dobička. Boga prosim, naj vam dá stanovitnost v svetem poklicu, da mu boste tako služile, kakor on zahteva od vas. Imejte skrb za strežbo ubogih bolnikov.«

Za kanonizacijo se poleg mnogo drugega zahtevata tudi vsaj dva resnična čudeža. Ob svetniškem procesu za Ludoviko M. so v Rimu izčrpno preiskali dva primera nenadnega ozdravljenja na priprošnjo bl. Ludovike: eno ozdravljenje se je zgodilo v Parizu, drugo v Ljubljani. O ljubljanskem ozdravljenju je »Bogoljub« že na kratko poročal, pa naj se ga še enkrat spomnimo. Usmiljenka s. Veronika Hočevár je že od mladosti bolehalá na raznih znakih tuberkuloze (jetike). Pred ozdravljenjem so zdravniki izjavili, da njena bolezen sploh ni ozdravljiva. Le s težavo se je še držala pokoncu. Zaupno je začela opravljati devetdnevnicó na čast ustanoviteljici Ludoviki. Zadnji dan devetdnevnicé, 29. januarja 1926, ob petih popoldne je bila v Ljubljani v Marijinem domu med blagoslovom z Najsvetejšim namenkrat popolnoma ozdravljena, tako da je

opravljala tudi težja domača dela. Tudi danes je še popolnoma zdrava. To ozdravljenje je par let kasneje najprej v Ljubljani silno natančno preiskala posebna komisija zdravnikov in bogoslovnih veščakov. Ko je potem rimska kongregacija vse še enkrat pregledala in ugotovila, je končno izjavila, da je to ozdravljenje bilo res nadnaravno, čudežno. Mislim, da je to prvo čudežno ozdravljenje med nami Slovenci, ki je bilo uradno potrjeno.

Prav v svetem letu, ko obhajamo 1900 letni spomin Gospodove odrešilne

smrti, bo ustanoviteljica usmiljenih sester proglašena za svetnico. Morebiti zato, ker so usmiljene sestre že premnogim bolnikom posredovale milost srečne smrti, ki jo je Gospod na križu zaslužil. Da bi še naprej po vsej naši domovini z molitvijo, delom in žrtvami, ki so samo Bogu znane, kot angeli ljubezni delile tolažbo po bolnišnicah in sirotišnicah in pri siromakih vseh vrst, ter jim pomagale priti tja gori, kjer je naš pravi dom, kjer »ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine« ... (Raz 21, 4.)

Dr. Ciril Potočnik.

Najlepša med ženami

Pred sto leti je živel v Strassburgu Ratisbonne (Ratisbon), sin bogatega judovskega bankirja. Starši so ga dali v šole, da se je izobrazil v vseh strokah in vedah, kot jih zahtevajo višji krogi. Premožni stric brez otrok mu je bil drage volje vsak čas na roko. Podaril mu je konje, kočije in denarja, kolikor mu je želel. V oporoki ga je določil za dediča ogromnega podjetja. Ratisbon je bil zaročen z ljubeznivo in plemenito deklico.

Kdor nekoliko pozna človeško naravo, si lahko misli, kako je s takim bogatim mladcem. Gospodič, ki ima denarja v izobilju, pa je ves podjeten in še mladostno razigran, ter ima poleg vsega še lepo zaročenko, plava navadno v posvetnosti; — v taki glavi je povečini kaj malo prostora za versko misel. Še krščeni človek ob tolikem izobilju pozabi nanjo, kaj šele mlad jud! Ratisbon judovske vere ni cenil, krščansko pa je sovražil. Ker je nevestica imela šele 16 let, so poroko za nekaj let odložili. Mladi bogataš pa se je podal na daljše potovanje, da se nekoliko razgleda po svetu. Leta 1841 pride v Rim. Tu so neke okoliščine še bolj podžgale njegovo sovraštvo do krščanstva. Neprestano je sramotil in psoval katoliško Cerkev, kar je ponovil nekoč tudi v odlični družbi. Njegov prijatelj z imenom Debüsjer (De Bussières) mu pa ponudi čudodelno Marijino svetinjšico. Prosi ga, naj si jo nade na vrat in naj prepíše molitev sv. Bernarda: »Spomni se, o premila Devica ...« To molitev naj zjutraj in zvečer moli.

Ratisbon se je spočetka smehljaj in upiral, končno se je pa le vdal in oboje sprejel s pripombo, da hoče vse to pokazati svoji zaročenki kot vzorec katoliškega praznoverja. Rogal in posmehoval se je še naprej. A tuintam so mu le ušle misli na molitvico in nehote jo je v srcu

ponavljal. Takrat je živel v Rimu nekdanji francoski minister Ferronays. Le-ta je bil izredno krepoten in globokoveren. Debüsjer je bil z njim dobro znan. Govoril mu je o Ratisbonu in ga prosil, naj moli zanj. Ferronays obljubi in pravi: »Povem ti, jud se bo spreobrnil«. Drugo jutro gre Ferronays k maši. Zvečer istega dne nenadoma umrje. Dva dni pozneje, 20. junija 1842, gre Debüsjer v cerkev sv. Andreja naročit nekaj stvari glede mrtvaškega opravila. Med potjo sreča Ratisbona. Povabi ga, naj bi šel z njim na sprehod. Le nekaj minut naj še potrpi, da sam poprej uredi svoje zadeve v zakristiji. Ratisbon pa si medtem ogleduje cerkev.

Ko se Debüsjer vrne, najde Ratisbona v mali kapeli. Kleči in obraz zakriva z rokami. Debüsjer ga ogovarja, ga potrese za rame, a ne dobi odgovora. Nato mu z roko dvigne glavo, pa opazi, da Ratisbon krčevito ihti in poljublja svetinjšico, hkrati pa ponavlja: »Videl sem jo, videl sem jo!« Misli je na Marijo Brezmadežno.

Ko se Ratisbon po silnem razburjenju nekoliko umiri, začne pripovedovati, kako se ga je v cerkvi nenadoma polastil nemir: »Vsa cerkev se je zmračila, le iz kapele je sijala močna luč in sredi luči je stala Devica Marija, velika, žareča, polna nebeške slave in miline. Padel sem na kolena in v hipu me je prevzelo najiskrenejše zaupanje v krščansko vero in močno hrepenenje po krstu.« Pozneje se je izrazil takole: »V hipu je odpadla obveza z oči, kakor izgineta led in sneg pred žgočimi sončnimi žarki, tako so izginili iz moje duše vsi pomisleki, ki sem jih vsrkaval vase od svoje mladosti. V trenutku sem prepoznal vso vsebino katoliške resnice, dasi nikdar nisem prej čital katoliške knjige in je bilo moje celotno mišljenje krščanstvu sovražno.«

Ratisbon je bil krščen in je dobil ime Marija Alfonz. Svoje neveste ni mogel pregovoriti, da bi sprejela krščanstvo. Zato se ji je odpovedal in se za dalje časa umaknil javnemu življenju. L. 1847 je postal duhovnik in se je z vso ognjevitostjo posvetil svojim rojakom, da jih čimveč pripelje h Kristusu. Ni štedil ne truda ne denarja. L. 1855 je odpotoval v Palestino in ostal tam do smrti. V Jeruzalemu je ustanovil samostan »E c c e h o m o«. V bližini Jeruzalema je zgradil sirotišnico sv. Petra. Prav tako sv. Janeza v Gorah. Tam je 6. maja 1884 umrl v duhu svetosti. Odkar je našel pot v Cerkev, so bili vsi njegovi dnevi posvečeni službi Marijini. Veličastna, mila slika nebeške Kraljice, ki jo je zrl s telesnimi očmi, mu je ostala nepozabna in vnemala v njem ljubezen do nebeške Matere. Od leta do leta je postajala žarkejša. Vse ji je žrtvoval, kar je imel. Ko je s smehljajem na ustnih stopil v večnost, je pač spet zagledal Marijo. A to pot vse lepšo!

Vsak od nas goji v srcu željo, da bi smel kdaj gledati nebeško Kraljico s telesnimi očmi kot srečni Ratisbon. Nekdo je dejal, da bi dal celo premoženje, ko bi mogel kje dobiti vsaj pravo, naravno sliko božje Matere. Take slike žal ni. Videli jo bomo v večnosti tako, kakoršna je.

Da je Marija po duši lepša od vseh žena, lepša kot najlepši angel, to nam

pove vera. Trdno smo prepričani, da se je ta notranja lepota že v njenih zemeljskih dneh odražala tudi v njeni zunanosti, v njenih potezah, v celi osebi. Tudi njena zunanja lepota je bila nedosežna in nedosegljiva. Stara poročila iz prvih krščanskih časov vedo, da je Marija po Gospodovem vnebohodu živela še 15 let na zemlji. Pa še v poznih letih je imela na sebi nekaj izredno nežnega, milega, mladostno ljubekega. Sijala je iz nje neizrekljiva dobrot in najtoplejše materinstvo. Vse, ki so prišli k njej, je prevzelo nepoznano ganotje. Neka skrivnostna moč jih je vezala nanjo. Starčki, ki so jo prvič videli, so jo v hipu spoznali kot mater Gospodovo in so jo takoj nagovarjali z imenom »Mati« in solze so jim stopile v oči. Ako bi na zemlji kje mogli videti Marijo v človeški podobi, bi jo iz tisočerih žena takoj prepoznali, kajti tolika angelska lepota, v kateri odseva vsa dražestnost in milina nedolžnosti, združena z blagostjo in dobroto — tolika lepota med ljudmi ni mogoča.

Onkraj nad zvezdami šele ji bomo smeli pogledati v premilo obličje. Ze oddaleč se nam bo smehljalo nasproti. Tedaj bomo tudi videli, da je tisočkrat lepša nego si jo moremo predstavljati v najživahnejši domišljiji. Čutili bomo, da nam razen Boga ni nihče tako blizu kot ona — najlepša med ženami.

A. N.

V službi ubožcev

Lani 29. novembra je poteklo 300 let, odkar je velika sodelavka sv. Vincencija Pavelskega: Ludovika Marijak sprejela v svoje varstvo prve tri ali štiri novinke nove duhovne družine »Družbe hčerá krščanske ljubezni« ter s tem po navodilih sv. Vincencija ustanovila prvi noviciat nove družbe.

Skromno drevce, vsajeno in skrbno negovano od svete Ludovike pred 300 leti, je bujno raslo in zraslo v mogočno drevo, ki njege veje segajo danes v vse dele sveta. Okrog 40.000 hčerá krščanske ljubezni, ki jih običajno nazivljemo »Usmiljene sestre sv. Vincencija Pavelskega«, deluje danes po širnem svetu v 3654 postojankah; od teh jih je 3133 v evropskih deželah, 521 pa v drugih delih sveta. Delujejo povsod, kjer beda in žalost, bolezen in smrt zahtevajo ljubečo roko, ki naj lajša težo življenja: v bolnišnicah in zavetiščih, v sirotišnicah in najdenišnicah, v kaznilnicah in dnevnih

zavetiščih, v pretežno krščanskih kakor v misijonskih pokrajinah, v miru in vojni.

Ustanova usmiljenih sester nosi značilno potezo božjega dela: skromni začetki, pa dobro premišljena organizacija in jasno načrtano delavno polje.

Prve hčere krščanske ljubezni so bile pravzaprav le pomočnice gospá, ki so bile organizirane v društvu krščanske ljubezni. Pariške dame, članice omenjenega društva, ki je tudi ustanova sv. Vincencija, so bile sicer dobre in plemenite, a za to niso imele smisla, da bi same osebno obiskovale uboge bolnike in jim stregle, kakor so to zahtevala društvena pravila. Mesto sebe so pošiljale k ubogim bolnikom svoje služkinje, ki pa dostikrat niso znale dovolj obzirno in ljubeznivo ravnati z bolniki. Bil je to velik nedostatek društva. Z ustanovitvijo družbe hčerá krščanske ljubezni sta hotela sveta ustanovitelja temu nedostatku odpomoči. Ne z denarjem plačane, ampak brez časnega plačila,

le ljubezen deleče roke naj pomagajo ubogim bolnikom in jim lajšajo trpljenje. Ta misel je dala svetemu Vincenciju in sveti Ludoviki pobudo za ustanovitev prvega noviciata nove družbe leta 1633.

Pravo notranje gibalno vsega delovanja usmiljenih sester je lepo izraženo v geslu, ki ga ima družba v svojem pečatu. Okrog podobe Križanega, ki ga obdaja plamenče srce, stoje besede: »Kristusova ljubezen nas priganja«. Ne posvetna čast in slava, ne priznanje tega sveta, še manj materialne dobrine se one gonilne sile, ki dajejo slabotnemu telesu junaško moč, da se more dan za dnem, leto za letom popolnoma žrtvovati v najnapornejšem delu za bližnjega, da more noč za nočjo prečiti ob bolniški postelji in lajšati smrtne bolečine umirajočih. Le ljubezen Kristusa križanega jih priganja, da neustrašeno vztrajajo pri svojem delu, tudi ko čutijo, da jim pojemajo telesne moči, tudi ko se zavedajo, da si bodo pri tem delu najbrže prikrajšale svoje življenje, ki bo žrtev ljubezni do Boga in bližnjega. To ljubezen zajemajo zlasti iz tabernaklja, pred katerim dozorevajo trdni sklepi in se krepi pogum, če bi začel pojemati.

Dasi se usmiljene sestre udeležujejo na vseh poljih krščanske ljubezni, jih vendar najpogosteje srečamo v bolnišnicah vseh vrst. Celo v laizirani Franciji vodijo usmiljene sestre 272 bolnišnic, 3 blaznice, 1 zavetišče za božastnike in 10 sanatorijev. — Vzgojnih zavodov in sirotišnic, v katerih zbirajo, vzgajajo in poučujejo osi-

Sveta soustanoviteljica usmiljenih sester Ludovika Marijak

rotelo mladino, imajo v Franciji 186, od teh 157 za deklice in 29 za dečke.

Dalje vodijo usmiljene sestre razne ustanove za podporo siromakov, zlasti ubožne kuhinje, dnevna zavetišča, obiskujejo uboge bolnike na njih domovih itd. V mnogih državah vodijo tudi ženske kaznilnice. Njihovo delovanje za ranjence med svetovno vojno je bilo splošno znano in tudi priznано.

Jasno je, da s svojim tihim požrtvovalnim delovanjem za bližnjega veliko koristijo tudi narodu in državi. To je svetna oblast v mnogih državah tudi priznala; podelila je mnogim sestram najvišja narodna in državna odlikovanja. Franciji pač ne moremo očitati, da bi bila Cerkvi in njenim ustanovam posebno naklonjena, in vendar je od l. 1852 do letos 22 usmiljenk odlikovala s križem častne legije. Prva v tej vrsti let je s. Rozalija, ki je proti sredi prejšnjega stoletja bila prava mati pariških ubožcev, pa tudi modra svetovalka imovitim, ki so morali za izkazano uslugo pomagati temu ali onemu ubožcu v njegovi tiski.

Tudi mi Slovenci smo že dolgo deležni blagoslovljenega delovanja usmiljenih sester. Prišle so med nas iz prejšnje avstrijske

Ludovika premišluje Gospodovo trpljenje

Oltar Ludovike Marijak v Parizu

ske provincije oziroma iz Gradca, kjer je bila centralna hiša iste provincije.

Ustanoviteljica bivše avstrijske provincije usmiljenih sester in večine starejših postojank sedanje jugoslovanske provincije je bila s. Leopoldina Brandis. Rojena leta 1815 kot grofica Marija Jozefa Brandis je leta 1837 vstopila k usmiljenim sestram, katerih hiša-matica je bila v Monakovem. Leta 1841 se je na poziv graškega škofa z nekaterimi sestrami naselila v Gradcu. Po treznem premisleku je z dovoljenjem cerkvenih predstojnikov leta 1851 podredila tedaj že samostojno provincijo pod oblast generalnega superiorja misijonske družbe (lazaristov); s tem je bila cela provincija pridružena prvotni ustanovi sv. Vincencija, Družbi hčera krščanske ljubezni s sedežem v Parizu.

Na slovensko ozemlje so prišle prve usmiljenke že pred omenjeno združitvijo, in sicer 29. decembra 1843, ko so prevzele splošno bolnišnico v Mariboru. V Ljubljano so prišle prve sestre leta 1852 (28. maja). Društvo krščanske dobrodelnosti je osnovalo v Ljubljani nekakšno ubožnico ter jo izročilo usmiljenim sestram v oskrbo. Prišle so štiri sestre, društvo je zanje najelo in plačevalo skromno stanovanje. Obiskovale so tudi ubožne bolnike na njih

stanovanjih ter jim stregle; trikrat na teden sta smeli dve iti tudi h kaznjenkam v prisilni delavnici ter jim deliti tolažbo in versko pobudo. — Leta 1856 (21. januarja) je prišlo prvih 12 sester v tedanjo civilno, sedaj splošno bolnišnico v Ljubljani. Z delovanjem usmiljenk v tej bolnišnici in več ali manj v vseh zavodih usmiljenih sester v Ljubljani je najtesneje združeno ime sestre Leopoldine Hoppe, ki je z izredno požrtvovalnostjo in podjetnostjo vodila bolnišnico kot prednica ondotnih sester od leta 1868 do leta 1918, ko je blaženo zaspala v Gospodu. Predvsem na njeno pobudo in z njenim sodelovanjem so nastali v teku let mnogi zavodi, v katerih usmiljenke še danes delujejo. Naj imenujemo samo nekatere: Zavetišče sv. Jožefa (ust. l. 1876), Leonišče, Lichtenurnov zavod (1878), Marijin dom itd. — Največ po njeni zaslugi in z njeno pomočjo se je v letih 1881 do 1883 sezidala cerkev Srca Jezusovega in poleg nje misijonska hiša za misijonarje sv. Vincencija Pav., ki so od svojega prihoda v Ljubljano 1. septembra 1879 pa do leta 1883 imeli začasno stanovanje v hiši poleg Lichtenurnovega zavoda, čigar last je bila. — Poleg Ljubljane in Maribora so bili tudi mnogi drugi kraji naše domovine deležni blagodejnega

Kapela v zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani, na desni kip Ludovike Marijak

delovanja usmiljenih sester: v Ptujju so leta 1875 prevzele bolnišnico in hiralnico, v Celju istega leta splošno bolnišnico, prav tako istega leta umobolnico na Studencu pri Ljubljani. Leta 1877 so bile poklicane v žensko kaznilnico v Begunjah pri Lescah, leta 1878 v splošno bolnišnico v Brežicah itd.

Leta 1919 so bile od tedanje graške provincije odcepljene vse postojanke usmiljenih sester na ozemlju Jugoslavije

in je bila ustanovljena nova jugoslovanska provincija z osrednjo hišo Marijin dom v Ljubljani oziroma pozneje Marijin dvor v Radečah pri Zidanem mostu. Novo provincijo je Bog spremljal s posebnim svojim blagoslovom, postojanke so se pomnožile, število sester je vidno raslo, njihovo delovanje se je razširilo daleč čez meje Slovenije; več sester je odšlo tudi v zunanje misijone, kjer zelo vneto delujejo.

S. L.

Prenovljena kapela materine hiše usmiljenih sester v Parizu

N A C I L J U

V soju Evharistije

Zapiski matere.

III. Plevel.

Sreča za malo Klotildo, da je bila tako voljna za pobožnost. Kajti že zgodaj so se pojavile pri njej tudi resnične napake: izrazita sebičnost, samoljubnost, ki se je morda izcimila iz tega, da je bila najstarejša, in da se ji je vse brž in dobro posrečilo; — končno neka pretirano skrbna obzirnost in pozornost na vse tudi namanjše stvari; vsled tega se je navzela za nas vse mučne počasnosti, katero je včasih še navlašč in nagajivo sama zavlekla.

Vse te napake je bilo treba zatreti, a previdno in oprezno, ker je bilo nevarno, da bi se njena plaha in občutljiva dušica za vselej sama vase ne zaprla. Izkušnja očetova, njegova verska zavest, mir in dobrotljivost: vse to je bilo tu prav posebno veliko vredno. Ker sva Klotildo vzajemno in skladno po istih načelih vodila, ni bilo težko nagniti in nameriti njeno v kali dobro naravo na vzorno stran, četudi so to delo nekoliko ovirale napake, ki so se skušale vgnездiti.

Srečni otroci, ki se morejo okoristiti s praviimi načeli obeh zakoncev! Blagor materi, ki ima v svojem možu oporo zdravih vzgojnih pravil!

Sklenila sem, da hočem vcepiti v srcu svojega otroka veliko zaupanje do staršev, seveda s pomočjo nadnaravnega nauka. Starši so neposredni namestniki božji. Ta misel utrjuje veljavnost staršem, ki naj svoje dostojanstvo zavarujejo tudi s krepostnim življenjem. Tako se bo ljubezen do Boga in ljubezen do

izkusili na njej svojo vzgojno pot. Poslušnost, ki smo jo brezpogojno zahtevali, ji je prešla v meso in kri; postala je v njeni duši temeljna krepost.

Ko je imela tri leta, je bila nevarnost, da se je oprime svojeglavnost. Nekoč je prinesla pesterna pojužnik. Učili smo jo, da je morala vselej poprej vljudno prositi in reči »prosim«. Zdaj je pa kar nismo mogli do tega pripraviti. Vse je ponovila, kar smo hoteli; ko smo pa pristavili besedo »Mimi, prosim«, je kar

Beuronska šola

Križanje

staršev obojestransko spolnjevala. Otrok, ki nima do staršev pravega spoštovanja, pa jih obsoja, bo kmalu po svoje presojal tudi vero in verske stvari.

Spoznala sem, da je Marija Klotilda vse to dobro umevala in nežno občutila, saj je pozneje ob neki priliki rekla: »Kdor napravlja očetu in materi veselje, je lahko prepričan, da ga je tudi Bog vesel.« In zopet: »Mati, jaz te imam tako rada, zakaj ti nimaš nobenega greha, in vse, kar mati ali oče naredita, je prav.«

To zaupanje me je utrdilo v gotovi nadi, da bom mogla notranje življenje svojih otrok popolnoma voditi. Bodočnost me je v tem uvela. Klotilda je bila še v nežni starosti 3 do 4 let, pa smo že imeli priliko, da smo pre-

umolknili. Tri četrt ure je bilo treba, da smo zlomili njeno trmo, a brez vpitja in brez pretenja. Treba je bilo dokaj potrpeti, ali naša je veljala. Še nekajkratov so se podobni prizori trmastega obnašanja ponovili, pa je bila ozdravljena. Ni je minulo slabo nagnjenje, a znala se je premagovati in neredne pojave zatrei. Poslušna je bila tudi v težjih primerih, saj se je prepričala, da ji trma nič ne koristi; pozneje je pa to storila že iz navade in končno v zavesti, da je to lepa krepost, če se pre-maga.

Spolnila je štiri leta. Z dvema tovarišicama gre na vrt in se z njima igra. Vse stezice so bile obrobene z nasadi belih nageljčkov. Trgati jih brez dovoljenja — ni bilo dovoljeno. Ko stopim na vrt, zapazim, da je bilo nasla-

njalo neke pletene stolice skrbno in okusno okrašeno. V vsako luknjico je bila vtaknjena cvetica. Kdo je to naredil? Izgovarjajo se druga na drugo. Koj se mi posveti: Sosedova otroka sta preokorna za tako delo, ki je bilo izvršeno z veliko potrpežljivostjo. To je brez dvoma storila moja hčerka, ki je pokazala tako spretnost, da bi se človek moral le veseliti, če bi ne bilo neiskrenosti zraven. Klotilda ni bila odkritosrčna. Meni ni ostalo drugega, kot resno jo posvariti in pojasniti, da je Jezusa žalila.

Vplivala sem pa nanjo na ta način, da je greh obžalovala zato, ker je žalila Boga in starše, ne pa iz strahu pred kaznijo. Poudarjala sem, kako se mi laž studi in da je kazen za napako, ki jo človek prizna, že tako rekoč napol odpuščena.

Nikdar je pa nisem zmerjala ali kaznovala, če je kdaj n. pr. raztrgala obleko, ali zdrobila kako posodo ali če se ji je pripetila kakšna druga nesreča. Vem, da ni umestno, če bi o takih stvareh čisto molčali, ako jih pa grajamo, grajamo večinoma in kaznujemo samo nerodnost, dočim pa resničnih napak n. pr. laži, nepokorščine, pomanjkanja spoštovanja še ne opazimo ne. Bodimo pravični in vzgajajmo vestnost svojih otrok. Naše življenje bodi tako, da jih ne bo zavajalo v zmote. Koliko je otrok, ki se bolj boje materine graje zaradi umazanega predpasnika, kakor če si z lažjo omadežujejo dušo.

Klotilda je sčasoma premagovala samoljubje in dosegla naravnost pravo popolnost v žrtvah in preziranju same sebe. Pripravila sem jo tako daleč, da je sladkarije razdelila, da najboljšega kosa ni sebi pridržala, marveč da je drugim dala prednost.

Toda nekoliko sebičnosti je bilo v tem, da so se ji zdeli vsi revni ljudje zoprni; slaba, strgana obleka, odvraten duh, ki je svojstven takim siromakom, jo je odbijal; kajti sama je z izredno skrbljivostjo pazila na čistočo in ličnost. Ta nakaza v njeni naravi me je močno skrbela; sredstvo pa, ki sem je uporabila proti tej napaki, je bilo docela izdatno. V revežih sem ji pokazala Zveličarja; ta misel se je prišla njene duše. Mrzenje revežev je ginevalo in ljubezen je ustvarjala čudeže. Privabljala je najraje uboge in umazane otroke, ki jih je videla na cesti. Nekoč pride iz otroškega vrtca domov, pa začne z nenavadnim sočutjem pripovedovati: »Pomisli, mati, tam je bil tudi otrok, ki še obutve ni imel. Jutri mu rečem, naj kar k tebi pride, pa mu boš dala kakšne

Cerkev sv. Andreja

Marijin oltar, pred katerim je molil Ratisbon

čeveljčke, kajne?» Seveda sem ji morala pojasniti, da nimam toliko obutve, da bi mogla vse revne otroke oskrbeti. Da sem jo potolažila, sem jo naučila kratko molitvico, ki naj bi jo opravila, kadar bo videla kakšnega revnega otroka, pa mu ni mogoče pomagati. To jo je potolažilo. Ko je pozneje čutila božji klic, je dejala: »Jaz bi pa bila rada redovnica, da bi pomagala malim otrokom in revežem.« Tako se je razvijala odgoja tega otroka, ki je v nadlogah dozoreval.

Kaj vse se je porajalo v duši male Klotilde, ki se je tudi svojim najbližjim le redko razodevala, to je skrito Bogu. Le od časa do časa smo iz njenih nenavadnih izpovedi mogli razbrati, kako se je pod božjim vplivom spoznanje njene duše razvijalo. Ko je nekega dne dolgo stikala za neko izgubljeno stvarjo — bila je namreč v iskanju posebno spretna — se je pohvalila proti svoji stari materi: »Veš, moje majhne oči tako dobro vidijo; ljubi Bog mi jih je tako razsvetlil.« Da, Bog ji je dal jasne oči, pa ji je tudi razsvetljeval razum in

Bazilika „Ecce homo“ v Jeruzalemu

ogreval srce. Bog sam je vlival luč in življenje v revna krepostna dela te male dušice; sveta Evharistija pa naj bi tej pripravljeni zemlji dala kar največjo plodovitost. Našemu omejenemu in slabotnemu prizadevanju je imela priti na pomoč velika opora, vsemogočna moč Najsvetejšega Zakramenta.

IV. Noč.

Bila sem še mlada, ko sem govorila z neko redovnico o bogatih sadovih zgodnjega svetega obhajila. Zatrjevala je: »Če vidim trdega otroka, pravim, temu bi bilo treba Jezusa. Sveta Evharistija je pomoček zoper greh. Kolikokrat se zabranjuje sveto obhajilo otrokom, ker niso pridni; toda prav takrat so Jezusa najbolj potrebni. Sveto obhajilo ni nagrada, marveč je hrana! Kako naj premaga otrok svojstvene napake, če ga spustimo samega v boj? Kako se bo mogel boriti, kako zmagovati, ako mu odtegnemo Kruh, ki bi ga krepil? Presveti Zakrament je edini vzgojitelj, ki ima uspehe pri porednih otrocih.«

Ker sem se kmalu od mladosti seznanila s takimi nazori, sem se nepopisno vzradostila, ko je prišel obhajilni odlok papeža Pija X., znan po začetnicah »Quam singulari«.

Marija Klotilda je bila zdaj že štiriletna deklica. Hrepeneče sem pričakovala dan nje-nega prvega obhajila. Večkrat sem ji to ome-njala in jo opozarjala na ta najlepši praznik.

Tako sem ji budila hrepenenje, obenem sem jo po otroško poučevala v najvažnejših verskih resnicah. Učila se je premagovati samo sebe, žrtvovati se v malih stvareh, vežbati se nekoliko v krepostih, kakor je že prilika od časa do časa nanesla.

Ljubi Bog je blagoslovil moje prizadevanje; dal mi je moč, da sem s trpljenjem odkupila srečo, ki sem jo prosila za svojega otroka. Več tednov me je bolezen pridrževala v postelji, in v tem času mi je Gospod pokazal, kako dragocen in oživlajoč je vsak križ in kako človeku pripomore do nepopisnega veselja, če ga potrpežljivo prenaša.

V postu l. 1913 so vodili redovniki-redemptoristi v našem mestu sveti misijon. Prav takrat sem imela za male deklice vaje v krščanskem nauku; nadžupnik pride k nam in pove, da bo ob sklepu misijona prvo sveto obhajilo otrok. Za to svečanost je bila določena tiha nedelja. »Poiščite med malimi v vašem tečaju one, ki kažejo, da so dovolj razumni« — je naročil domači gospod ter pristavil: »Ker je vprav misijon, bi lahko tudi mlajše vmes sprejeli.« Naštela sem nekaj družin, ki bodo gotovo pristale nato.

Dve leti še-le je bilo, odkar je bil izšel Pijev dekret o zgodnjem in pogostnem svetem obhajilu; mnog je še bilo staršev, ki so se hoteli vztrajno držati okostenelih navad, o zgodnjem obhajilu svojih otrok pa niso marali nič slišati. Izgovarjali so se, kako mogočen vtis napravi na otroka slovesnost, kakršna je bila dotlej običajna; zlasti pa na to, da otroci v nežni dobi še ne morejo nič prav umevati. Materi, ki se je proti meni tako zagovarjala, sem odgovorila: »I, kaj pa mi razumemo!« — »Toda svečanost bo že čez 14 dni, otrok pa še nič ne misli na to!« — »No, in mi? Ali mislimo in se pripravljamo 14 dni ali en teden na sveto obhajilo; ali mislimo dovolj vsaj na predvečer na milosti, ki nas čakajo v sv. obhajilu? Kako, da hočemo od otrok več zahtevati kot od sebe?! Otroci prinesejo Jezusu v vsi svežosti vsaj svojo nedolžnost; ali moremo mi to tudi o sebi trditi? Ali je dobil Jezus to čistost vedno še v srcih dvanajsterih?«

Naštela sem domačemu gospodu nadžupniku otroke, ki bi jih mogli vpoštevati. Pripomnila sem pa še pod hipnim nagonom dejanske milosti, četudi malo v zadregi: »Še ena bi bila prav srečna, prečastni, če bi smela zraven; že davno hrepeni po tej sreči. Seveda je še dokaj premajhna.« Srce mi je utripalo močneje, ko sem čakala odgovora. »Starost ne odločuje; če je le zadostno pripravljena.« Opozoril me je na papežev dekret in na besedilo v njem: »...da otrok le zna ločiti Evharistični kruh od naravnega, in da ima dobro voljo.«

Kateri je pa ta otrok?« je vprašal nadžupnik. »Moja hčerka je; pa ji je še le dobrih pet let.« Duhovni gospod me potolaži s pripomnjo, da bo prilično prišel eden župnijskih duhovnih pomočnikov, ki se bo nekoliko prepričal o deklčinem znanju. Ker sem poznala otrokovo plašljivost, sem si izprosil dovoljenje, da sem smela biti zraven.

Duhovnik je kmalu prišel. Klotilda je sedela v mojem naročju in živahno odgovarjala na vprašanja o verskih resnicah, o Jezusovem življenju, o njegovi pričujočnosti v presv. Zakramentu, o sv. obhajilu. Duhovnik me je pre-

je oborožila in utrdila v sveti Evharistiji?! Zares, bila je božja moč, ki naj se razlije v to mlado življenje. Greh, ki se ga krščanska mati bolj boji, kot ne vem kaj; greh, ki naših dveh umrlih otročičev nič ni omadeževal, naj bi tudi v to dušo ne imel dostopa! Saj jo je sprejel v last Bog sam, ki je prišel tako zgodaj k njej v svetem obhajilu.

Posmehovali so se nam. Nič ne dé! Beseda Kristusova velja: »Ako ne boste jedli mesa Sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.« Manjkalo tudi ni takih, ki so nas zbadali in se šalili ali celo

Fantovska kongregacija v Šmartinu v Tuhinju

kinil in zatrdil, da zna otrok več kot zadosti, »saj starejši dostikrat toliko ne znajo.« Preizkušnja je uspela in Klotilda je postala prvo-obhajanka.

Le moj mož je bil nekoliko v skrbeh in se je obotavljal, če bi dovolil. Pa je Bog posegel vmes. Nadžupnik nas je še enkrat obiskal, da je uravnal neko zadevo, ki je bila z misijonom v zvezi; govor je nanesele tudi na prvo sveto obhajilo naše Klotilde. Ker je bil moj mož zraven, je skušal spoštljivo ugovarjati. Tu povzdigne glas duhovnik z neko nepozabno mi toploto pa obenem odločno: »Vso odgovornost prevzamemo mi. Greh bi bil, če bi otroka zadrževali od svetega obhajila.«

Zdaj je bilo vse dobljeno. Nič se ne sramujem, če povem, da sem od veselja in hvaležnosti jokala. Ne, nisem zastoj trpela in tudi ne preveč, da sem si odkupila tako srečo. Zveličar naj prvi zasede to petletno duščo in ji vtisne znak svoje božje ljubezni. Hudobni sovražnik je bil premagán, še preden je mogel napasti. Kje ima kakšno moč do duše, ki se

farizejsko pohujševali. Ljudje so nas žalili, prepričanja pa nam niso mogli vzeti.

Dan slovesnosti se je približeval. V župnijski cerkvi so imeli otroci skromne duhovne vaje; prava priprava je pa bila v domači družini, a brez pretiravanja in brez napenjanja duha.

Obhajilo malih živo spominja na oni prizor v evangeliju, ko so mamice pripeljale k Jezusu svoje otroke: Božji Prijatelj otrok jih objemlje, boža, sprejmlje v naročje in jih blagoslavlja. Ta prizor Klotildi ni bil nepoznan. Da bi bila Jezusa v svetem obhajilu bolj vredna, si je naložila tu in tam majhne žrtve. Če je bilo kosilo v glavnem pri kraju, je rekla: »Mama, jaz sem že opravila.« »Ali bi rada še kaj sladkega, sadja ali peciva?« »Ne mama. Zahvaljujem se lepo.« — Nisem je dalje spraševala, ker nisem marala posegati v njeno skrivnost; dobro sem vedela, kako rada je drugič sprijela kaj sladkega; vedela pa tudi, kaj pomeni njena odpoved.

(Nadaljevanje.)

Sirota Marica

Kaj vse zmore pošteno slovensko dekle, ki se je navzela bogovdanega duha v krščanski družini, pričajo naslednje vrstice. Napisala jih je njena znanka, ki si služi kruhek v Zagrebu.

Dvajset dni pred Marijinim praznikom (8. XII. 1933) je šla v bolnišnico v Brežice Marija Macur iz Koprivnice pri Rajhenburgu. Izboljšati si je nameravala opešano zdravje, da bi potem mogla zopet stopiti v službo. Toda bila je to njena zadnja pot od doma. Božja volja je bila, da se je poslovila za vedno od zanj res solzne doline vprav na praznik brezmadežnega spočetja Marijinega. Za njen god jo je Marija povabila po plačilo.

Sirota Marica na tem svetu ni imela pravega doma, saj je 10 let preživela v službah pri tujih ljudeh. Včasih je rekla: »Najlepše mi je bilo takrat, ko sem bila otrok v zibki.«

Ko je še v šolo hodila — bilo ji je 12 let — ji je zbolela mama. Zdaj so se pričeli za Marico dnevi skrbi in trpljenja. Vzela je nase vse gospodinjstvo. Čez dve leti nato umrje mati. Zapustila je poleg Marice še pet mlajših

otrok: tri brate in dve sestrici. Najmlajši je imel šele eno leto. Marica je stopila na mesto matere in se zavzela s pravo resnobo zanje. Seveda je bil oče še živ; toda kot obrtnik je hodil za delom in je bil dostikrat cel teden zdoma, da je služil otrokom kruh. Marica je bila za vse skrbna; njeno oko je bilo povsod.

Ko so mlajši bratje in sestre odrasli, se je odločila za službo, da pomaga domu in onemoglemu očetu. Lani se je pa tudi oče preselil v večnost. Ko je zbolel, je Marica pustila službo in hitela domov, da bi bolnik ne bil brez postrežbe. Pa tudi njemu so bili dnevi šteti. Ob grobu se je Marica šele docela zavedla, da je sirota. Neutolažljivo je jokala in tožila: »Zdi se mi, da mi ima oče še nekaj povedati.« Gotovo takrat ni mislila, da se bo kmalu odprl grob tudi zanj prav tam, kjer so tla bila orošena od njenih solz.

V življenju je bila z ljubeznijo vdana Mariji; vanjo je imela zaupanje; svojega godu ni nikdar obhajala brez svetih zakramentov. Na njen god jo je Marija povabila k sebi. 35 godovanje je imela že v boljšem življenju.

P K

pri nas mali,

Moliti se učé:

v Afriki veliki

Je dobro, da vemo. Po odlokih rimske kongregacije za odpustke smejo verniki med skupno molitvijo rožnega venca opravljati kako lahko ročno delo, ki se z njim da združiti notranja pobožnost; za odpustke, ki se morejo dobiti samo na blagoslovljeni »molek«, pri skupni molitvi zadostuje, če ima le eden

blagoslovljeni »molek« v rokah. Papež Pij XI. je pa lani, 20. oktobra, še tole dovolil: Če kdo radi ročnega dela ali iz drugega vzroka »moleka« ne more držati v roki, zamore dobiti odpustek, če le ima med molitvijo »molek« kakorkoli pri sebi. — Isto velja tudi za odpustke »postajnega križa«.

Z Marijinih gredic

3. Na delo!

Nedosegljivi sv. Pavell Ali še veš, kaj si pisal Korinčanom? Kako je bilo tistim ljudem pri srcu, ko so brali tvojo apostolsko besedo: »Naše pismo ste vi, zapisano v naših srcih, ki ga poznajo in berejo vsi ljudje: očitno je namreč, da ste pismo Kristusovo, sestavljeno po nas, pisano ne s črnilom, ampak z Duhom živega Boga, ne na kamnitih ploščah, marveč na mesenih ploščah src.«

Ali ne tako, kakor je bilo našim pri tistem našem shodu?

»Marijina družba je Marijino pismo, pisano za našo zemljo, pa ne samo z mrtvimi črkami družbenih pravil, ampak z duhom vzornega, neoporečnega življenja. Naj torej svet gleda in bere vaša vzorna dela in dejanja in naj hvali vašo Mater, ki je v nebesih.«

Tako je govoril voditelj pri tistem shodu.

»Kar pri duši me je zazeblo,« je povedala Trpinova Metka svojim tovarišcam od shoda grede, »ko sem to besedo slišala. Veliko zahtevajo od nas. Spreobrnjenje, prenovljanje sveta. To ne bo končano v enem letu.«

»Kje te je zazeblo, praviš? Pri duši? Povej no, kje je to, da bom vsaj vedela, kje ima človek dušo —« se je vtaknila vmes priznana jezičnica Pepa.

»Oh, bodi no, bodi! Strah me je; to sem hotela reči. Veliko zahtevajo od nas. Kako in kdaj bomo vse to dosegli!«

»Bomo z Marijino pomočjo,« se je zaletela vmes Zaletelova Tončka. Znala je to besedo še od sprejema in v tem pogovoru je kar dobro zadela s tem odgovorom.

»Metka, če se ti bojiš in plašiš, kaj bomo pa druge počele. Nikar nam ne jemlji poguma!«

»Kaj pa sem jaz? To, kar ve druge. Dekle med dekleti, tovarišica med tovarišicami, članica med članicami. Iste slabosti imam, v istih nevarnostih živim, kakor ti in Tončka in Pepa in kar nas je tukaj. Dokler živimo, nismo na varnem. In kdor misli, da stoji, naj gleda, da ne pade.«

»Metka, škoda, da nisi fant!«

»Pojdi no, jezičnica. Nikoli ne govoriš resno, Pepa!«

»Pa prav resno govorim. Tako znaš pridigovati, da bi nam bila lahko za družbenega voditelja.«

»Nikar no! Strahu pa tudi nikar druga drugi ne delajmo. Plašljivost je znamenje lenobe.«

»Res je. Pogum, pa bo šlo! Bog bo z nami in Marija. Ne v vidni podobi kakor takrat, ko je hodil Bog pred Izraelci podnevi v oblačnem stebru, ponoči pa v ognjenem in jim je bil vodnik v Obljubljeno deželo. Pač pa bo Bog z nami vsaj v mislih. In misel na božjo pričujočnost je močna dovolj, da nas čuva in brani v vseh nevarnostih in težavah.«

»Ko bi mogel človek vedno na to misliti!«

»Pa je res težko.«

»Treba je vaje za to, vaje, vaje, vaje. Zjutraj bodi naša prva misel: Bog me vidi, Bog je povsod pričujoč, Bog me spremlja, kamorkoli grem...«

»Nehajte, nehajte! Kar strah me je. Povsod Bog — kjerkoli se pokažem, karkoli delam, karkoli mislim! Strašna misel!«

In vendar prijazna in tolažilna in bodrilna. Saj Bog ni naš policijski nadzornik; naš Oče je, naš prijatelj, naša bramba, naša moč.«

»Metka, ti govoriš kakor prerok. Kje le dobivaš take misli?«

»Vse premorem v njem, ki mi daje moč, bi vam lahko rekla, kakor smo danes slišale pri shodu.«

Počasi se je razšel deklinški zbor, ki je resno poprijel za veliko besedo. Družba zahteva dela in dejanja vedno in povsod. Ne samo, kadar sem v shodni dvorani s svetinjo na vratu, ne samo pri Gospodovi mizi, ne samo kadar stopam pri procesiji za družbeno zastavo; pač pa tudi, kadar brez svetinje opravljam najbolj navadna domača dela, tudi v pogovorih, tudi v šali, pri zabavi in pri razveseljevanju, tudi pri hoji, v družbi z ljudmi in v samotni. Vedno, vedno.

Marijina družba je Marijino pismo. Svet je bral to pismo, sodil ga je in presojal — po svoje.

Bral ga je s sovraštvom v srcu, ker je videl v tem pismu obsojena svoja

dela. V tem sovraštvu je sklenil iti s polenom nad to vpeljavo. S sumničanjem, z opravljanjem, z obrekovanjem, z zapeljevanjem, z oštrostjo in s strogostjo je hotel zabrisati to pismo na zemlji. Nič čudnega, nič novega. Kdaj je že zapisal apostol narodov tisto besedo! »In oni, kateri hočejo v Kristusu Jezusu pobožno živeti, bodo preganjani. Hudobni ljudje in sleparji pa bodo rastle v hudobiji, bodo varali in bodo varani.«

Drugi spet so brali to pismo s strahom. Toda to ni bil pravi strah. To je bil strah, ki vodi od Boga, ne pa k Bogu. Bil je strah pred ljudmi. Odobravali so vzorno življenje, sami niso imeli poguma tako življenje začeti in ga nadaljevati. S strahom pred ljudmi se je združil tudi strah pred žrtvami. Vzor jim je bilo pač le lahko življenje, brez truda, brez težav, brez odpovedi. Zato so pač samo odobravali...

Pa so bili tudi bralci, ki so pogledali v to pismo s čuvstvi premišljevanja. Niso samo videli, da je življenje v družbi lepo, da je vredno tako življenje živeti, ampak so se mu skušali tudi približati. Nič jih ni plašilo, četudi so v tem pismu brali poglavja omahljivosti, nestanovitnosti, morda tudi poglavje odpadnikov.

Slišali so, kako je Muhalnikova Rezika tožila, da ji je desetkrat žal, ker je prestopila prag družbene dvorane. Ni ji dovolj, — je rekla — da je njeno ime samo prečrtano v družbeni knjigi, marveč bi najrajši šla in bi svoje ime tako izbrisala ali celo izpraskala, da bi se nikjer ne poznalo, da je bila kdaj sprejeta v družbo.

»Tam je doma samo greh,« je razlagala tistemu, ki jo je hotel poslušati, »če sem vesela, je greh, če se posmiejam, je greh, če malo poskočim — kako lep izraz za zabavo na plesišču in še kje drugod! — je tudi greh, če preveč govorim — spet tako skrivališče! — je spet greh. Kaj pa hočem med takimi ljudmi!«

Pametnih poslušalcev ni prav nič bilo, če je ta živa nedolžnost v strahu pred grehom odjadrala med svet, kjer se je na

valovih življenja potopila tako globoko, da zanjo po človeški sodbi ni bilo več rešitve. Ali Bog je vsemogočen in čudna, nam nerazumljiva so njegova pota. Morebiti bodo pa prav tisti dnevi, ki jih je Rezika preživela v družbi, še kdaj njena rešitev in ji bodo priborili varen kotiček pri Bogu — čeprav bolj za durmi. Kdo ve...

Trpinova Metka je pa bila pri delu vedno med prvimi. In je imela tudi dela dovolj. Koliko truda že v domači hiši! S koliko ljubeznijo se je oklepala svojih tovarišic v družbi! In ta ljubezen je zahtevala spet truda in moči, ji je nakladala bremen in težav čez mero. In sama s seboj. Saj veste, kako rad se loti človeka napuh. Kdor misli, da nekaj ve in nekaj zna in nekaj premore in čuti, da je tu in tam potreben: oh, kako hitro sta skupaj z napuhom! In potem? Saj veste, kje je konec napuha.

Aha! Mislite, da bomo zdajle še Trpinovo poslali na isto pot. Le mislite, če hočete. Povem vam pa, da jo je precej truda stalo tisto premaševanje, ki o njem beremo v svetem pismu navodilo: »Kdor je največji med vami, bodi kakor najmanjši, in predstojnik bodi kakor služabnik.« Zlasti še, ker so nekateri ljudje menda res samo zato na svetu, da netijo po človeških dušah plamene napuha in ošabnosti. In zato mora biti tudi junak tisti, ki zna ta ogenj zadušiti in pogasiti. Boj s samim seboj ni majhno delo.

»Marijina družba je Marijino pismo, pisano na našo zemljo, pa ne samo z mrtvimi črkami družbenih pravil, ampak z duhom vzornega, neoporečnega življenja. Življenje pa je delo, delo pa zahteva celega človeka...«

Onemeli so slavnostni glasovi zvonov, zamrli so spevi sprejemne pesmi, potihnili je govorica o lepoti prvega sprejema. Na njih mesto je stopila pesem dela, pesem življenja, za delom pa je šel viden božji blagoslov, v to delo pa je sikal tudi strup neprestanega sovraštva.

Mi pa naj bi bili plašljivi?

J. Langerholz.

Uvažuj! Plemenitost je v srcu, ne v krvi. — Dobrih plavačev je že več ugonilo kakor slabih. — Vinska opojnost se prej razkadi kakor pijanost, katero je povzročila ošabnost. — Modrega moža so vprašali, kaj je najboljši dohodek? Odgovoril je: Poštenost. — Isti mož je o vzgoji sodil takole: Kaznovati je treba tako, da je poleg šibe tudi jabolko. — Ko je nekdo zagovarjal skopost, češ, da tak nima denarja, ki trdi, da je skopost grešna, mu je odgovoril: »Kdor pravi, da skopost ni greh, nima Boga.« — Govori resnico in delaj

pravico! — Zakaj? si glave ne ubijaj... Veseli trenotki beže, dnevi trpljenja pa se mudé. — Na vse strani se zameri, kdor si hoče naklonjenost vseh pridobiti.

Sedanost je mrkla, mrzla, razdrapana: dobra bodočnost bo prišla od dobrih ljudi. — Sma-traj vsak dan kot dar Gospodov; vprašaj, kaj Bog hoče in ravnaj po njegovi volji. Potem bo tvoje življenje veliko tudi v najtežjih trenotkih in lepo kljub težkim udarcem.

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Pomenljiv dogodek. Na dan, ko bo Don Bosco slovesno prištet med svetnike, bo papež Pij XI. iz zunanje lože cerkve sv. Petra podelil blagoslov »urbi et orbi« t. j. vesoljnemu svetu. Pričakuje se namreč, da bo prišlo toliko tujcev v Rim, da ne bodo vsi dobili prostora v baziliki. Iz Milana, iz Piemonta (rodnega kraja svetnikovega), iz Španije in drugod so napovedani posebni vlaki. Poljaki s kardinalom-primasom so se prijaviili. Večje število romarjev se odpelje tudi iz Slovenije.

Za evharistično slavlje v Buenos Airesu od 10. do 14. oktobra t. l. se zanimlje ves katoliški svet. Namurski škof msgr. Heylen je kot predsednik stalnega odbora poslal povabilna pisma škofom vsega sveta. Prav tako je storil tudi nadškof v Buenos Airesu, msgr. Copello. Argentinski škofje pozivajo v posebnem pasirskem listu svoje vernike, naj vse store, da bo proslava Kristusa Kralja v presv. Evharistiji tem sijajnejša in da bo vse, kar je zunanjega, res pravi izraz notranje ljubezni do Jezusa in obnova pravega katoliškega življenja. — Kot udeleženec iz Jugoslavije se je priglasil nadškof dr. Iv. Šarić, sarajevski metropolit, ki bo to priliko porabil, da bo obenem obiskal kolonije hrvatskih in slovenskih naseljencev.

97.600 molitvenih ur pred Jezusom v tabernaklju. Iz letnega poročila župniške cerkve Montmartre (Pariz) je razvidno, da je bilo leta 1933 opravljenih pred sv. Rešnjim Telesom 97.600 molitvenih ur. Od teh odpade na žene 51.600 ur, na moške 43.500, na mladostne 2500.

Kitajski predsednik — postal duhovnik. Iz Bruselja poročajo, da je v benediktinski opatiji Sv. Andreja prejel zakrament mašniškega posvečenja o. Celestin, poprej kot predsednik ministrskega sveta v Pekingju na Kitajskem imenovan Lu - Tseng - Tsian. Opatija Sv. Andreja vzdržuje lastno misijonsko službo v apostolskem vikarijatu Shunking.

Zadnji mesec svetega leta. Za ta čas so še napovedane štiri kanonizacije. Med svete bodo prištet: 4. marca: Mihaela Najsv. zakramenta; 11. marca: Ludovika Marillac; 19. marca: Pompilio Pirotti; 1. aprila: Don Bosco. — Za sklepno slovesnost je zložil skladatelj Lorenzo Perosi osemglasno latinsko mašo in Te Deum.

Možje vseh poklicev... Nočno spravno češčenje je močno v navadi po večjih mestih na Španskem. V Nemčiji pa se odlikuje — soditi po časopisnih poročilih — Köln (Kolin). Tam število nočnih častilcev presv. Rešnje-

ga Telesa stalno raste. Vedno se novi priglašajo, in sicer moške vseh stanov in poklicev in starosti. Nekateri prihajajo celo iz daljnih predmestij. — Ljubljanski nočni častilci se dobro drže, kolikor jih je. Kaj, ko je naraščaja tako malo! Živahnije zanimanje se je započelo med akademiki. Naj te vrstice zdramijo čim več novih stražarjev Jezusovih!

Vztrajna romarica. V znanem mestecu Oberammergau-u so sredi januarja 1934 pokopali 80 letno Katarino Kopp, ki je nič manj ko 11 krat peš poromala z daljne Bavarske v Rim, in se preživljala med potjo samo z miloščino dobrih ljudi. Med vojno je šla njena pot čez strelske jarke in skozi vojni ogenj. Vse življenje ni ne enkrat opustila službe božje; vsekdar je bila v cerkvi na enem in istem mestu. Živela je samo od miloščine, ne da bi beračila. Po smrti so bili rojaki presenečeni, ko so slišali, da je pri duhovniku za pogreb založila 100 mark, češ, da vsaj po smrti ne bo v nadlego občini.

Misijonar zgorel. Apostoski prefekt v mestu Tsitsikar (Mandžurija): dr. Evgen Imhof, je bil na obisku v svoji domovini v Švici. Vračal se je nazaj na misijonsko delo preko Amerike in Japonske. Po nesreči je bil prav v onem vlaku, ki so ga banditi 30 km od Charbina spravili iz tira. Dr. Imhof je bil pa še obenem, kakor sopotniki pripovedujejo, ustreljen in je nato v gorečem vagonu docela zgorel. Rodil se je leta 1899 v bazelski škofiji, šolal se je pa v mestih Einsiedeln, Schwyzu in v zavodu Propagande v Rimu. Na Kitajskem je misijonaril od leta 1924 dalje; v Mandžurijo je prišel leta 1927. Pred dvema letoma je bil od sv. Očeta imenovan za apostolskega prefekta. V Tsitsikarju je postavil lepo katedralo in ustanovil katoliško gimnazijo.

Na vsakih 100.000 prebivalcev — en duhovnik. Tako daleč je pritiralo framaonstvo v Mehiki verski boj, da je državno dovoljen na sto tisoč prebivalcev povprečno samo po en katoliški duhovnik. Nova sovražna naredba mehiške vlade naroča duhovnikom, da ne smejo izvrševati nobenega cerkvenega ali duhovskega opravila, če nimajo posebnega državnega dovoljenja. V mestu Mehiki opravlja vse dušno pastirstvo edino nadškof Diaz. Trikrat na dan ima sveto mašo, spoveduje, obiskuje bolnike i. dr. Prosil je, da bi si smel privzeti vsaj enega župnika, a je bila prošnja zavrnjena. — Evropske, severo-ameriške in druge kulturne države — kje ste? Ali morete molče sprejemati poročila o kršitvi svobode in naravnih pravic?

To so fantje! V »Rafaelu« (Glasilo jugosl. izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji, Nemčiji) beremo to-le razveseljivo obvestilo: K slovenski polnočnici v Merlebach sta jo primahala dva mlada slovenska fanta peš 16 km daleč, opravila spoved in prejela sveto obhajilo. Ob treh zjutraj sta jo tešč in peš ubrala zopet proti domu. Lepa sveta noč!

Tudi Praga se bo zganila. Katoliška akcija namerava za binkošne praznike pripraviti in izvesti veliko evharistično slavlje. V štirih cerkvah so določene po tri pridige o presveti Evharistiji. Izbrani so za to najodličnejši govorniki. Ob sklepu se bodo verniki iz vseh cerkv v procesiji podali na hradšinski trg. Sveto Rešnje telo bo nosil nadškof sam, ki bo tudi opravil slovesno sklepno pobožnost. S to proslavo bo združen tudi protest (ugovor) proti zatiranju katoliške Cerkve v Mehiki.

180 framasonskih poslancev je bilo v prejšnjem državnem zboru na Španskem. Zdaj je umevno, zakaj je kar deževalo protiverskih in proticerkvenih postav. Po zadnji zmagi katoličanov je framasonom odklenkalo; vendar pa bodo morali biti katoličani trajno na delu, da si pribore vse vajeti v roke, kajti brezbožni framasoni premorejo še vedno 80 glasov v zbornici.

Huda poskušnja. Sredi januarja je silen potres zmajal zemljo v Severni Indiji od Assama na vzhodu pa preko Delhija proti zapadu. V teh pokrajinah je nastavljenih do 800 misijonskih oseb, ki so pa vse ostale pri življenju, dočim so cerkve in misijonska poslopja močno prizadeta. Največ je trpela škofija Patna. Večina cerkv je uničenih. Prav tako je močno udarjen tudi cvetoči misijon Bettiah ob nepalski meji. Skoraj je ni hiše, ki bi bila obstala. Na tisoče ljudi so razvaline pokopale. Potres je dosegel tudi škofiji Allahabad in Agra. Manj škode je v okrožju mesta Kalkute. V celem potresnem ozemlju se je baje do 200.000 ljudi do smrti ponesrečilo. — Božja obiskanja tu in tam!

K luči. V Združenih državah Sev. Amerike je lani med onimi tisoči Američanov, ki so bili sprejeti v katoliško Cerkev, tudi 372 protestantskih pastorjev, 115 zdravnikov, 126 odvetnikov, 45 (bivših in sedanjih) članov kongresa, 180 časnikarjev in 206 pisatelj.

Ves postni čas je namenjen domačemu ljudskemu misijonu v Zagrebu. Že 20 let ga ni bilo. Pričeli bodo pri mladini, nato pridejo na vrsto služkinje, potem obrtni naraščaj. Od 15. do 25. marca pa bo glavni, splošni misijon. Slovencem je odkazana za ta namen cerkev svete Katarine. Misijon zanje bo vodil gosp. Šavelj C. M.

Tako govore značajni katoličani. Ko je bil nedavno odlikovan avstr. zvezni predsed-

nik Miklas in je med cerkvenim obredom prejel znake Kristusovega reda, je nato pristavil: »Obnovil sem katoliško veroizpoved ne le kot zasebnik marveč tudi kot zvezni predsednik. Dostojanstvo in čast z veseljem darujem Gospodu.«

Zaslepljenost in strast je premotila neznanega zločinca, da je v noči od 27. do 28. januarja t. l. sprožil štiri strele proti pisarni nadškofa in kardinala dr. M. Faulhaberja v Monakovem. Policija je razpisala 1000 Mark onemu, ki bi pripomogel, da bi napadalca izsledila. Državni tajnik, kardinal Pacelli, je poslal to-le brzojavko: »Sveti oče je vesel, da si se izognil nevarnosti; karmoč je pa žalosten zaradi krivice, ki se ti je očitno zgodila; najdobrotneje te blagoslavlja.«

V morju pokopan. Misijonar msgr. Dunso, apostolski prefekt v Saravahu (Malajske države) je umrl, ko se je vračal v Evropo. Pokojni je rodом Irec. Na Vzhodu je bival dolgo vrsto let, saj je pristal z večjim oddelkom misijonarjev na otoku Borneo že leta 1881. Posvetil se je apostolskemu delu med divjimi rodovi, ki se ponašajo z mrtvaškimi glavami pobitih tujcev. 20 let je misijonaril med njimi. Hotel je zdaj kot starček še enkrat videti svojo angleško (irsko) domovino, pa ga je Bog med vožnjo na morju poklical po plačilo! Njegovo truplo so pokopali v morskih valovih.

Samostanski brat — svetnik. Dne 19. marca bo slovesno prištel med svetnike bavarski rojak, bl. brat Konrad Parzham. Nemški katoličani se močno vesele te odlike, ki bo cerkveno priznana preprostemu kapucinskemu bratu Konradu. V Altöttingu, znani božji poti, je 43 let opravljal službo vratarja v samostanu svete Ane, kjer je izkazoval usluge romarjem in revežem. Marsikateri rojak se ga še spominja, saj bo šele 21. aprila 40 let, kar je umrl.

★

V Rim. O priliki kanonizacije don Boska in ob zaključku svetega leta prirede salezijanci romanje v Rim. Odidejo 28. marca, na veliko sredo zvečer, tja grede obiščejo Asizi, nazaj grede Benetke in Trst. Vrnejo se na velikonočni torek zvečer. — Pripravljajo se izredne slavnosti za don Boskov praznik.

Cena za tretji razred 1400 Din od Ljubljane do Ljubljane. Nekaj mest je še rezerviranih; kdor želi iti, naj se hitro prihlasi! Naslov: Salezijanci, Ljubljana, Rakovnik.

Polovica naših hiš... Pod geslom »Služba, posvečena tisku, ni manj važna kot spreobračanje divjih narodov« (Sv. Peter Kanizij) — je »Domoljub«, št. 3 priporočal, naj se vse slovenske katoliške družine naroče vsaj na »Bogljuba«, »Domoljuba« (ali »Slovenca«) in na

knjige »Družbe sv. Mohorja«. Pristavil je: »Približno polovica naših hiš je še vedno brez »Bogoljuba« in »Domoljuba«... Dokler ne zasneemo našega tiska še v te naše hiše, ne moremo in ne smemo biti zadovoljni, in toliko časa tudi ne smemo in ne moremo prenehati, da ne bi dregali in opozarjali na to nujnost, če hočemo ostati Slovenci in katoličani... Storimo vsi svojo dolžnost in preglejmo vse rodbine po župniji, kjer še ni omenjenih listov, potem pa na delo... Če bomo storili vsak svojo dolžnost, potem je ni sile na svetu, ki bi nas pogazila...«

Lavantinska škofija. Papež Pij XI. je imenoval stolnega dekana dr. Maksimilijana Vraberja za stolnega prošta lavantinskega kapitlja. Na to visoko mesto je prišel dignitar z visoko dediščino izkušenj v vseh panogah duhovniškega udejstvovanja. Mnogo se je trudil za povzdigo kateheze, saj je bil več let predsednik društva lavantinskih katehetov. Bog daj še vbodoče svoj blagoslov! — Po kratki bolezni je umrl v Mariboru na svečnico d. svetnik Martin Petelinšek, katehet deške mešč. šole. Pokojni je imel mnogo vrlin: odlikoval se je kot dober cerkveni govornik, vesten vzgojitelj šolske mladine, kot ljubezniv družabnik in vnet pomočnik v dušnem pastirstvu. R. i. p.! — **Premeščeni** so gg. kaplani: **Kranjc** Jožef iz Sv. Ruperta v Slov. goricah v Apače, na njegovo mesto je prišel **Klement** Jožef z Vranskega; **Bohanec** Franc iz Apač na Vransko. — V večnost je odšel biseromašnik **Jakob Cajnkarič**, župnik v Središču ob Dravi; dosegel je starost 87 let. Užival je vsestranski ugled in spoštovanje, ker je imel bogate življenjske izkušnje in znal modro svetovati. Imel je vsekdar skromno in urejeno življenje. R. i. p.!

Ljubljanska škofija. Za župnika v Starem logu pri Kočevju je imenovan **Al. Krisch**, žup. upravitelj v Borovcu; za žup. upravitelja na Vinici **Anton Miklavčič**, kaplan v Semiču; na njegovo mesto v Semiču je prišel **Fr. Nahtigal** iz Vel. Lašče; v Vel. Lašče pa **Martin Gorše** od Sv. Križa pri Litiji. — Kot mestni kaplan v Škofji Loki je nastavljen **Viktorijan Demšar** iz Boh. Srednjevasi; iz Dol pri Litiji je premeščen **Jožef Kapus** v Zagorje ob Savi. — V Dragi pri Loškem potoku je nameščen semeniški duhovnik **Anton Oberstar**.

MARIJINE DRUŽINE.

Kostrivnica. V grob, pobeljen od snega, smo položili belo krsto mladeniča **Iv. Komenška**, ki bo z nebeško Kraljico praznoval 20. pomlad, saj je bil zvest njen otrok. Kakor cvet je bil pokojni **Ivo**, ki je zacvetel, a kmalu ovenel, da v raju še lepše bo cvetel. Rodil se je kot dvojček s sestro **Zofko**. Vezala ju je zato

tudi posebna bratovska ljubezen; oba sta bila v Marijini družbi. Meseca marca je sestra **Zofija** zapustila svet; 12. decembra ji je pa sledil brat, **Rajni Ivo** je bil marljiv Marijin družbenik. S prav posebnim veseljem je sodeloval pri cerkvenih slavnostih in pomagal v božjo slavo, kjer je bila prilika. Ob grobu se je zbralo mnogo pogrebcev, ki so ganjenega srca poslušali poslovilni govor gosp. voditelja in nagrobno petje. — **Fantje**, tudi ob grobu lahko čutite, kako dobro ljudstvo spoštuje mladeniča, ki se je v Marijini družbi trudil za pošteno življenje.

Žiče pri Konjicah. Kako napredujemo? Že dve leti je, odkar imamo vpeljeno sveto uro in sicer vsak večer pred prvim petkom. V cerkvi se zbere lepo število častilcev presv. Srca Jezusovega. Prve petke narašča število zadostilnih sv. obhajil, obenem se pa vselej daruje tudi sveta maša v ta namen in pa za spreobrnjenje trdovratnih grešnikov. Za te svete maše skrbi in nabira Marijina družba. Ob nedeljah je vpeljana skupno sv. obhajilo za posamezne stanove: prva nedelja je določena za apostolstvo mož in fantov; drugo nedeljo pridejo dekleta, tretjo mladina, četrto žene. Povemo še, da smo lani prenovili s prostovoljnimi darovi veliki oltar in okrasili z novimi svečniki.

Kamnik. Za praznik Brezmadežne smo imeli slovesni sprejem novih članov in članic v našo kongregacijo. Pri tej priliki je obljubilo 17 fantov in 23 deklet zvestobo Mariji. Na ta način šteje naša fantovska kongregacija 53 članov, dekliška 135 članic. Slovesnosti primeren govor je imel priznani govornik g. **Alojzij Košmerlj** iz Ljubljane, sprejem pa je izvršil g. dekan **Matej Rihar**. Po končani cerkveni pobožnosti pa nam je govornik v kaplanijski dvorani predaval o Lurdu in o preganjanju prvih kristjanov. Predavanje nam je pojasnjeval z lepimi skioptičnimi slikami.

Lani in predlanskim smo imeli za obe dve kongregaciji stanovske duhovne vaje, h katerim smo povabili tudi druge fante in dekleta. Udeležba je bila primerna, vendar bi bilo pričakovati več z ozirom na tako podrobno agitacijo. Te duhovne vaje so vodili kar bližnji gospodje: župnik **Langerholz**, p. **Karel** in domači kaplan. Letos pa se pripravljamo na veliko duhovno obnovo o priliki 200 letnice farne cerkve: na 10 dnevni misijon, ki ga bodo vodili gg. lazaristi. Bog daj obilo sadu članom kongregacije, kakor tudi vsej župniji.

Črnomelj. Lani, 8. septembra, je naša Marijina družba narasla za 33 članic. V sprevedu s kipom Brezmadežne smo spremljale novinke v župno cerkev, kjer je bil slovesen sprejem. — 16. novembra smo spremile k zadnjemu počitku zgledno in delavno članico **Mar. družbe Brunskole Ano** iz Jelševnika. Celih sedem me-

secev je bila na bolniški postelji, pa je bila ves čas vdana v božjo voljo. Hrepeneče je pričakovala svojega Jezusa, da jo popelje s seboj. Kakor je ljubila v življenju cvetje, tako je bila tudi na mrtvaškem odru vsa v jesenskih rožah. Ob odprtem grobu ji je govoril voditelj poslovilne besede. — Liturgično gibanje tudi nam ni neznan. Na prizadevanje našega g. voditelja dekana imamo vsak prvi petek v mesecu recitirano sv. mašo. To je pač velik korak k poglobitvi razumevanja najsvetejše daritve. M. T. — (Druga poročila prih. — Ur.).

VZGOJA.

Društvo »Krščanska šola« v Ljubljani je imelo občni zbor dne 4. februarja. Velika udeležba staršev in vzgojiteljev, ki so napolnili gornjo unionsko dvorano, je znak, da se krščanski roditelji zavedajo, kako potrebno je osobito še vsedanjih razmerah, da se vsa vzgoja in ves pouk vrši na temelju krščanskih resnic in po zahtevah Cerkve Kristusove. Z velikim odobravanjem so bile sprejete tem zahtevam prikrojene resolucije, ki naj bi se uveljavile prav povsod, saj mnogokje danes poznajo samo tostranska načela vzgajanja. Važna je zlasti resolucija, ki zahteva vzorne učiteljske osebe; »učitelju pa, ki z besedo ali slabim zgledom uničuje najvišje npravne vrednote, ni mesta pri naši mladini. Starši ne morejo biti srečni, ako ne vidijo svojih otrok v dobrih rokah, katerim bi popolnoma zaupali.«

Prav umestna je tudi ta-le (7) resolucija:

»Gledišče, kino, radio se vedno bolj pritegujejo k vzgoji mladine. Te ustanove se bore vsaj v veliki meri, če ne pretežno za materialni uspeh; zato so v največji nevarnosti, da zanemarjajo skrb za vzgojni napredek in v dosego privlačnosti strežejo nizkim nagonom. Pred očmi nam je zlasti očitna pogubnost nekaterih kino-predstav.

V skrbah za našo mladino opozarjamo prosvetno oblast, kako se med narodom širi nemoralnost, spolna razbrzdanost in brezobzirno stremljenje po materialnem uživanju. Treba je močne, dejavne roke. Zahtevamo, naj prosvetna oblast uvede strogo nadzorstvo nad temi ustanovami. Vodstvo smejo imeti v rokah samo moralno neoporečni ljudje.«

Prevz. gospod knezoškof dr. G. Rožman je med drugim poudaril zlasti tole: »Katoliški Cerkvi je vzor taka vzgoja, pri kateri v soglasju sodelujejo vsi trije glavni vzgojni činitelji: družina, Cerkve in država. Le na ta način je možna sporazumna in vzajemna vzgoja »dobrega človeka«.

Službeni zastopniki katoliške Cerkve so

se tudi pri nas z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago, trudili in se še trudijo, da bi vzbudili v odločilnih krogih razumevanje za vzgojni cilj Cerkve, ki je v najlepšem skladu s pravilno pojmovanim nacionalnim in državljanskim smotrom, in da bi preprečili vpliv na vzgojo onim silam, katere zasledujejo povsem druge namene kakor pa resnični blagor naroda in države. — Društvo »Krščanska šola« ima v okviru svojih pravil prav iste naloge, poleg tega pa še zelo važno nalogo, starše poučevati o dolžnostih prave krščanske vzgoje. Zaradi tega želim, da bi bila prav v vsaki župniji podružnica »Krščanske šole« in da bi povsod živahno delovala. Potem se bo tudi dosegel vzor vzgoje, kakor ga ima Cerkve. In tedaj bo vzgoja narodu, državi in družbi v resnično korist.«

RAZNO.

Po vsem svetu. 1900 letnica smrti Jezusove in našega odrešenja združuje obenem tudi 1900 letni spomin na postavitev Najsv. Zakramenta. Sveti oče Pij XI. želi, da bi se ta veliki dogodek v zgodovini našega odrešenja posebej proslavil. Naročil je torej, naj opravijo 15. marca po vseh redovnih in duhovskih zavodih uro molitve pred Jezusom v Najsv. Zakramentu; v nedeljo nato (18. marca) naj se pa po vseh župnijskih cerkvah opravijo primerne evharistične pobožnosti. Duhovnike in vernike opominja papež, naj darujejo ta dan sveto obhajilo presvetemu Srcu Jezusovemu, da bi od njega izprosili usmiljenje in milost za ta svet.

Skupna romanja s posebnimi vlaki bodo v letošnjem letu: a) K blaženi Hemi v Krko na Koroško, 20. in 21. maja. V tem času praznujemo 1000 letnico, odkar se je ustanovila krška škofija. Pripomnimo, da se je obnovila prošnja in poslala v Rim, da se bl. Hemi čimprej podeli čast oltarja kot prvi slovenski svetnici. Prijave za to romanje sprejema Romarski odsek, Miklošičeva c. 7, Ljubljana, do 1. maja. — b) Višarsko romanje bo 4. in 5. avgusta po istem sporodu, kakor so se vršila vsa dosedanja višarska romanja. Za to romanje se je treba priglasiti do 1. julija.

Letošnje lurško romanje, ki se ga bo udeležil tudi ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman, bo od 10. do 21. julija. Udeleženci se odpeljejo iz Ljubljane z dopoldanskim brzovlakom in se ustavijo naslednji dan v Milanu, da si ogledajo mesto. Prenočijo pa v Genovi. Naslednji dan se bodo vozili po krasni laški in francoski rivieri mimo Nizze, Monte Carlo v Marseilles. Tu si ogledajo mesto, obiščejo božjo pot Notre Dame de la Garde, kjer tudi prenočijo. 13. julija pridejo v Lurd, kjer ostanejo do 16. julija popoldne.

Iz Lurda vodi pot v Lyon; od tu z avtobusom v Ars, kjer obiščejo grob arškega župnika sv. Janeza Vianney-a. Isti dan zvečer se pripeljejo v Paray le Monial. Tu položijo na oltar Srca Jezusovega IV. zlato knjigo slovenskih družin, ki so se zadnji čas posvetile Božjemu Srcu. Pot vodi dalje preko Turina, do Padove, kjer obiščejo grob sv. Antona. Naslednji dan si ogledajo tudi Benetke. 21. julija se vrnejo v Ljubljano. Stroški t. j. vožnja III. razreda brzovlaka, hrana, stanovanje, avtobusi — znašajo 3.600 Din. Priglasiti se je treba do 1. junija, do takrat je treba vplačati tudi svoto 1.800 Din. Priglase sprejema Romarski odsek, Miklošičeva c. 7, Ljubljana.

Kriva vera »raziskovalcev svetega pisma« in »adventistov« se skuša vseliti tudi v pokrajinah reke Tise na Ogrskem. Cerkvena gospodstva bo nastavila v omenjenih občinah več duhovnikov, da bodo ljudi obvarovali pred pretečo nevarnostjo. — To priliko porabljam, da opozarjamo na članek v »Bogoljubu« 1933, št. 12, str. 268 nasl., kjer je univ. profesor dr. A. Snajl točno razložil, kakšna je kriva vera »Raziskovalcev sv. pisma« in zaklinal: Varujte se krivih prerokov! — V novejšem času so na delu številni agitatorji, ki se poslužujejo tudi otrok, da razpečavajo in vsiljujejo krivoverske knjižice kakor »Harfa božja«, »Stvarjenje«, »Kje so mrtvi?«, »Vrnitev našega Gospoda«, »Kraljestvo božje — up sveta«, »Križa«, »Pribežališče v kraljestvo« i. dr. — Vsakdo naj ve, da so to krivoverske knjižice. Katoličan jih ne sme ne brati, ne shranjevati. Isto velja o protestantskem sv. pismu, naj se ponuja še tako poceni, ker nima razlage. Vsi dobri verniki naj svoje sorojake opozore na nevarnost. Tako opozorilo je docela v smislu Katoliške akcije.

ODGOVORI.

A. Z. B. Z. Kje bi mogel dobiti seznam knjig, ki so na indeksu in kdo lahko indeks dobi?

Seznam knjig, ki so na indeksu lahko naročite v Jugoslovanski knjigarni. Zadnja izdaja je izšla leta 1930. Knjiga je tiskana v vatikanski tiskarni v več jezikih. Nemška izdaja ima naslov: Index der verbotenen Bücher. Toda dobro pomnite, da je mnogo takih knjig, ki niso v indeksu z imenom našete, katoličanu prepovedano čitati po splošnih cerkvenih predpisih. Tako n. pr. je na indeksu z imenom samo ena slovenska knjižica, in vendar imamo tudi v našem jeziku precej takih knjig, ki so po splošnih cerkvenih predpisih zabranjene in jih katoličan ne sme ne čitati ne hraniti. To so predvsem knjige, ki pišejo proti veri in pravosti. Jasno, da so prepovedani tudi vsi prevodi onih knjig, ki so na indeksu. Slovenskih prevodov je — žal — že precej. Malo daljši odgovor prihodnjič.

V. A. Ali bi grešil, kdor bi šel samo k spovedi, sveto obhajilo bi pa iz kakršnegakoli razloga opustil? Ali je dolžan iti tudi k sv. obhajilu, kdor je bil pri spovedi?

Kdor bi o velikonočnem času opustil sv. obhajilo, bi smrtno grešil. Ni pa zapovedi tako umeiti, da bi morali oba zakramenta (sv. pokore in sv. R. T.) isti dan prejeti. Sv. obhajilo bi mogli odložiti na primeren čas in dan, samo gledati je treba, da ostanemo v posvečujoči milosti, da smo torej vsaj brez smrtnega greha. Če bi kdo brez vzroka odložil sveto obhajilo, bi utegnil zbuditi sum, da ni prejel svete odveze. Med takimi, ki imajo razne pomsleke, da bi odložili sveto obhajilo na drug dan, so večinoma tako zvani skrupulanti (bojazljivi tenkovestneži); navadno so polni strahu in neodločnosti. Te notranje bolezni se morejo otresti le, če se strogo ravna po navodilih dušnega voditelja, ne pa po svoji trmi in nepoučenosti.

PROŠNJE.

A. P. L. se priporoča v molitev čit. B. za mir in blagoslov hiši in družini. — **B. A.** se priporoča Mariji Pom. na Brezjah, sv. Antonu, sv. Jožefu in Marjetki Sinclair za zdravje bolne osebe in za srečen izid v. z. — Priporoča se sv. Mali Tereziji Det. J. in presv. Srcu J. za zdravje: J. B. — **G. Z.** na V. se priporoča sv. Jožefu v časnih zadevah. — **K. T.** priporoča presv. Srcu J., Materi b., sv. Antonu Pušč. sebe, svojega brata, mater; sv. Tereziji Det. J., sv. Jožefu in M. Celini pa sebe za milost red. poklica. — **M. K.** se priporoča sv. Tereziji D. J., presv. Srcu J. in M., sv. Katarini in M. T. Ledochowski razne svoje namene in rešitev iz težav. — **J. G.** se prip. Mariji Pom. na Brezjah, presv. Srcu J. in sv. Mali Cvetki za zdravje. — Družina **A. G.** se priporoča Mariji, Srednici vseh milosti in sv. Janezu Vianeyu v težkih zadevah. Dve osebi v novom. bolnišnici se priporočata Materi b. na Br., sv. Antonu P. in † Slomšeku za zdravje.

ZAHVALE.

Zahvaljujem se bl. Devici Mariji in sv. Artonu in † Slomšeku za hitro ozdravljenje težko bolnega brata. **L. K.** — **M. S. M.** se zahv. imenom † matere dušam v vica in Materi božji za uslišano molitev. — **O. V. L.** se zahvaljuje Devici Mariji, sv. Tereziji Det. J., sv. Janezu Vianeyu, šk. Slomšeku in Fr. Baragi in † M. T. Ledochowski za ozdravljenje smrtni bolezni.

DOBRE KNJIGE

Mati s prebodenim srcem je naslov knjižici, ki je primerna za vse, kadar opravljajo sv. uro pred prvim petkom. Založile so jo lansko leto karmeličanke na Selu pri Ljubljani, p. Moste. Cena 2 Din.

Narodne pesmi. (Dobrepolje in okolica.) Župnik Anton Mrkun je zbral besedilo narodnih pesmi, napeve pa organist Franc Kramar. Vseh je v zbirki 39. Založnik pravi: »Naj ožive te pesmi! Lepe so, pošteno so, zrcalo naroda so; naj gredo med narod, ker so iz njega izšle.« V zgodovinskem in narodopisnem oziru ima ta zbirka gotovo vpoštevanja vreden pomen; pesmi so se pa seveda že preživele in se bodo praktično morda še uveljavljale pri ljudskem petju.

Založnik: Dobrodelno društvo »Varstvo« v Ljubljani. Cena 10 Din, po pošti 1 Din več.

Ljubezen in dolžnost. Francoski izvirnik spisal Paul Acker, prevedel J. Kotnik. 62. zvezek Mohorjeve knjižnice. Cena 12 Din, v platnu 20 Din. Člani Mohorjeve družbe 25% ceneje, če jo naroče naravnost pri družbi.

Zgodba mlade gospodične iz visoke pariške družbe, ki se posveti socialnemu, vzgojnemu delu med zapuščenimi in zanemarjenimi sloji v pred-

mestju, in junaško premaga vse prilike in ponudbe za zakon, — je berivo, ki zajame in ni pisano po šabloni vsakdanjih romanov.

Herderjev leksikon. Pravkar je izšel VII. zvezek modernega katoliškega leksikona, ki izhaja pod imenom »Der große Herder«. Obsega članke od Konservativ do Maschinist. Kakor vsi prejšnji, se tudi ta odlikuje po jasnosti, solidnosti, stvarnosti in nadomešča celo vrsto knjig. V tem zvezku je n. pr. precej obširno popisana Ljubljana; prinaša par podatkov o dr. Korošcu. Izpuščen pa je dr. J. Krek, Mahnič, Kopitar in drugi, ki za nas Slovence mnogo pomenijo. Sicer pa je tudi ta zvezek kakor vsi prejšnji na višku sodobnosti in vse, kar piše, presoja s katoliškega vidika. Izšlo bo še pet zvezkov, pa bo delo dovršeno. Stane vsak zvezek v pol platno vezan 34:50 M; v polusnje z zlato obvezo 38 M.

Volksbrevier. Benediktinci opatije Seckau so izdali lično 300 strani obsegačo knjižico, ki ima namen, da bi se tudi laik seznanili z molitvijo brevirja, ki ga duhovniki molimo. Srečna izbira teksta, lep jezik, prikupljiva oblika odlikujejo ta novi ljudski brevir. Stane vez. 4:50 S in se naroča

v Abtei Seckau in Steiermark. Prav tam je tudi izšel ličen koledar za leto 1934.

DUHOVNE VAJE

I. Dom pri sv. Jožefu v Ljubljani, Zrinjskega cesta 9. Za fante: od 5.—9. marca; od 9.—13.; od 16.—20.; od 23.—28. aprila. **Za može:** od 12.—16. marca. Ne morete se lepše pripraviti za velikonočne praznike kot s tem, da se vsi prenovite v Kristusu. Pridite!

II. Dom Brezmadežne na Mali Loki pri Ihanu: Za dekleta: od 24.—28. marca; od 7.—11. aprila. **Za žene:** od 17.—21. marca. Tudi dekleta in žene ste povabljeni, da se v postnem času odzovete povabilu sv. Cerkve in v tihoti duhovnih vaj s premišljevanjem, molitvijo in dobro sv. spovedjo pripravite na praznik Gospodovega ystajenja. Priglasite se na naslov: **Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.**

Odpustki za mesec marec 1934

1. Četrtek, prvi v mesecu. P. o. udom br. sv. R. Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v župni cerkvi.

2. Petek, prvi v mesecu. P. o.: a) vsem vernikom, ki prejmejo pravno sv. obhajilo, nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo po namenu sv. očeta; b) udom br. presv. Srca Jezusovega; c) udom br. presv. R. Tel. kakor včeraj.

8. Sobota, prva v mesecu. P. o. vsem vernikom, ki prejmejo svete zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko zadostje za njej storjena razžaljenja in molijo po namenu svetega očeta.

4. Nedelja, prva v mesecu. Udom rožnovenske br. trije p. o.: a) če v bratovski cerkvi molijo po namenu sv. očeta; b) če so pri mesečni procesiji; c) če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim Sv. R. Telesom. — P. o.: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom br. presv. Srca Jezusovega.

5. Ponedeljek. Sv. Janez Jožef. P. o. istim kakor 9. dan.

6. Torek. Sv. Koleta. P. o. istim kakor 9. dan.

7. Sreda, prva v mesecu. P. o. vsem, ki opravijo kake pobožne vaje na čast sv. Jožefu, prejmejo sv. obhajilo in molijo po namenu sv. očeta.

9. Petek. Sv. Katarina Bol. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Franciška; tretjerednikom tudi v župni cerkvi, kjer ni redovne.

12. Ponedeljek. Sv. Gregorij. P. o. udom br. presv. Srca J. v bratovski cerkvi.

18. Tiha nedelja. P. o. udom br. žalostne Matere b. s črnim škapulirjem.

19. Ponedeljek. Sv. Jožef. P. o.: a) udom br. sv. R. T. kakor 1. dan; b) udom br. presv. Srca Jez. v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik mesto tega naložiti kakor drugo dobro delo; c) udom »Dejanja sv. Destinstva«, če molijo za njega razširjenje; d) udom škapulirske br. karmelske M. b. v bratovski ali župni cerkvi; e) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; f) udom br. preč. Srca Mar.; g) udom družbe krščanskih družin; h) udom br. sv. Družine; i) udom

br. za duše v vicah; j) istim kakor 9. dan. — Tretjerednikom v. o.

22. Četrtek. Sv. Benvenut. P. o. istim kakor 9. dan.

23. Petek. Marija sedem žalosti. P. o.: a) tistim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom br. za duše v vicah; c) udom br. žalostne M. b. s črnim škapulirjem; d) udom br. sv. Družine; e) udom rožnov. br. v bratovski cerkvi; f) istim kakor 9. dan.

25. Nedelja, zadnja v mesecu; čvetna. Oznanjenje Marije Dev. P. o.: a) udom br. presv. R. T. kakor 1. dan; b) udom br. presv. Srca J. kakor 19. dan; c) udom br. naše Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; d) udom Mar. družbe; e) udom škapulirske br. karmelske M. b. v bratovski ali župni cerkvi; f) udom br. preč. Srca Mar.; g) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; h) udom družbe kršč. družin; i) udom br. za duše v vicah; j) udom rožnovenske br.; k) udom br. sv. Duha, danes ali v osmini v bratovski ali župni cerkvi; l) istim kakor 9. dan. — Tretjerednikom v. o. — Dalje p. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno molijo sv. r. venec. — Tretjerednikom v. o. danes ali vsak dan velikega tedna.

28. Sreda. Sv. Janez Kapistran. P. o. istim kakor 9. dan.

29. Veliki četrtek. P. o.: a) vsem, ki morejo dobiti odpustke rimskih postajnih cerkv; glej »Opombo« k 16. aprilu lanskega »Bogoljuba« ali k 1. aprilu letošnjega; b) tistim, ki danes eno uro molijo ali premišlujejo v spomin, da je ta dan Jezus postavil najsv. zakrament; c) tistim, ki danes ali jutri obišejo »božji grob« in molijo po namenu svetega očeta; d) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; e) udom br. sv. Družine. Kakor za vse odpustke, velja tudi za odpustke velikega tedna, da se morejo sveti zakramenti prejeti v vsej osmini.

30. Veliki petek. Kdor danes popoldne od 3 naprej ali jutri do 11 dopoldne žalostni M. b. vsaj po ure dela družino z molitvijo ali premišljevanjem, dobi p. o. tisti dan, ko opravi velikonočno spoved in gre k obhajilu. P. o. tistim, ki nosijo višnjevi škapulir.

Čeprav ste danes zdravi, lahko že jutri
zbolite na gripi, angini itd. Mislite v tem
slučaju na ASPIRIN tablete in na Bayerjev
križ, ki Vam jamči
za njihovo pristnost.

V. z. »JUGEFA« k. d., Zagreb, Gajeva 32 - Oglas je registr. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

Ure, zlatnina,
optični predmeti
J. VILHAR
urar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

ANTON JARC, krojač

Semenišče, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izdelavo talarjev
in drugih duhovniških oblek po najnižjih cenah.
Delo točno in solidno.

SALDA-KONTE - ŠTRACE
JOURNALE - ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE - ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE I. T. D.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

Pljučne bolezni so ozdravljive!

izmeček krvi, bljuvanje krvi, tesnoba, astmatično hropenje, bodljaji itd. so ozdravljivi!

Pred uporabo

Na tisoče ozdravljenih!

Po uporabi

Zahtevajte takoj mojo knjigo „Nova umetnost prehrane“,
ki je že mnoge rešila.

POPOLNOMA ZASTONI

dobite mojo knjigo, iz katere boste zajeli mnogo koristnega. Kogar
torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način temeljito in
brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj še danes piše! Naglašam
ponovno, da dobite moja pojasnila popolnoma brezplačno, brez vsa-
ke obveze z Vaše strani in bo Vaš zdravnik gotovo pritrdil temu

NOVEMU NAČINU VAŠE PREHRANE

ki ga kot izbornega proglašajo prvi profesorji. Zato je v Vašem
interesu, da takoj pišete, pa Vam bo moje tamošnje zastopstvo
v vsakem času radevolje postreglo.

Črpajte pouk in ojačeno voljo do življenja iz knjige izku-
šenega zdravnika. Vsebuje okrepčilo in življenjsko uteho in se obrača na vse bol-
nike, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč.

Zbiralnica za pošto: **Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. abt. 493**

ČEMU BI SE MUČILI,
če se da drugače napraviti!

To je prednost Schichtovega Radiona. In v tem
tiči njegova skrivnost. Na milijone kisikovih me-
hurčkov, ki se jih razvije v raztopini Schichto-
vega Radiona, požene milno peno skozi tkanino,
ne da bi ji kaj škodovalo. Tako operete perilo
hitro, lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate
Schichtov Radion.

Vse pere
SCHICHTov RADION sam